

BERGROLET

PERSONALTIDNING FÖR CVA-UHF

Nr 2 • 1962 • Årgång 13 •

Ur innehållet:

Svenskt militärflyg 50 år
Bloodhound II
Hänt sen sist
Simulator för "Draken"
Mot hembygden
Vädret
Vi hade semester
Sportfiskefunderingar
Spioner i industrien
Facklig rapsodi
Driftvärnets övningar
Planeringen på tekniska avdelningen
Werner går — Sten kommer
Avslutning och utflykt med
yrkesskolan
Västmanland-Skottland tur och retur
Parkeringsuckar
Kamp mot fördom
Fiske med framgång
Från personal om personal
Semester i Francos land
En Disa-sägen
Hänt på UHF

Omslagsbilden

*Två jäktade och välkända herrar —
Ingvar Johansson och Olle Göransson
— tar sig en kaffepaus i väntan på
nya förhandlingar. CVA-foto Rune
Larsson.*

BERGTROLLET

Personaltidning för
Centrala Flygverkstaden och
FF Underhållsavdelning Förrådsbyrån
Arboga

Redaktör:

John Eklöf
avd 630, tel. 446

Redaktionssekr.

Gunnel Rydeborg

Redaktionskommitté:

Hugo Dahlström, John Stéen,
Karl-Axel Jansson, Gunnar Fried,
Olle Winberg

Pris 1:25

ARBOGA BOKTRYCKERI AB - ARBOGA 1962

FLYGHISTORIA I FIN TIDSKRIFT

Svenskt militärflyg firar i år sitt
femtioårsjubileum.

Flygstabens pressdetalj har samman-
ställt en minnesbok över den hektiska
flygutbildningen från 1912 till 1962.
Den sextiosidiga skriften heter
"Svenskt militärflyg 50 år" och kos-
tar bara fem kronor. Den eventuella
behållningen går till Kungafonden och
flygvapnets ungdomsverksamhet.

Boken är illustrerad med många och

bra bilder från femtio års militärflyg.
Där finns bilder som berättar om löjtnant
Olle Dahlbecks första militärflygning
1912 och om våra dagars draken-
förare.

"Svenskt militärflyg 50 år" kan an-
tingen köpas på närmaste flygflottlj
eller rekvireras direkt från flygstabens
pressdetalj, Stockholm 80.

Vi i Arboga kan köpa tidskriften på
Mässen, CVA, eller beställa den hos
kapten Gunnar Tallqvist, tel. 105.

Svenskt militärflyg 50 år

Generallöjtnant
Lage Thunberg

Inom få områden har utvecklingen skett i så snabb takt som inom det flygtekniska. Man behöver bara jämföra de maskiner med vilka bröderna Wright gjorde sina historiska flygningar i början av 1900-talet med våra dagars flygplan som t. ex. vår svenska J 35 Draken för att inte tala om astronauternas robotar. I en sådan utvecklingskedja innebär 50 år en mycket lång tid.

Flygvapnet firar i år 50-årsminnet av den första militära flygningen i Sverige. Det var löjtnanten vid flottan Olle Dahlbeck som den 4 februari 1912 gjorde flera uppstigningar med det flygplan som skänktes till marinen av direktören O.-E. Neumüller hösten 1911.

Embryot till flygvapnet föddes genom privat initiativ av en framsynt man. Utvecklingen härifrån till dagens flygvapen, vår budgetmässigt största försvarsgren, hade emellertid inte varit möjlig om den inte letts av skickliga och uppgiften hängivna män. De hade en svår uppgift och måste ständigt kämpa mot konservatism och konventionellt tänkande hos det nya vapnets motståndare.

Under flygvapnets första år var materielen enkel men ofullständig. Många gånger berodde det på den enskilde mekanikerns händighet och skicklighet om flygplanen skulle komma i luften eller inte. Vår moderna flygmateriel består av tekniskt kvalificerade system

med många komponenter. För att hålla våra flygplan i luften fordras en välorganiserad och välplanerad tillsyns- och underhållstjänst där varje enskild man måste känna sitt ansvar inte bara som en skyldighet utan även som en tillfredsställelse att veta att han är en betydelsefull länk i en stark kedja. Vårt flygvapen skulle vara ineffektivt utan den grund som vi härvidlag står på idag.

När vi den 2 september anordnade en jubileumsflygdag på Malmslätt så skedde det inte bara för att fira minnet av den första militära flygningen utan kanske i högre grad för att hylla dem som hjälpt till att göra flygvapnet till vad det är idag — ett effektivt vapen till landets försvar.

Bloodhound II Flygdir. A. Högfeldt

Tillsammans med Souschefen och några militära och tekniska chefer i Flygförvaltningen har jag haft förmånen att under 10 dagar studera rubricerade robot hos dess olika huvudtillverkare i England. De huvudfirmor vi besökte var Bristol Aircraft Ltd, Bristol, Bristol Siddeley Engines Ltd., Bristol, Ferranti Ltd., Manchester, Ferranti Ltd., Edinburgh, och E. M. I. Electronics Ltd., Hayes, Middx.

Som helhetsintryck vill jag framhålla, att det förefaller som om de besökta firmornas tekniska nivå ligger mycket högt, och det bådär gott för det vapen-

system, som vi kommer att få.

Självfallet framkommer under sådana tillverkningsarbeten, som Bloodhound II är, ett otal testutrustningar av olika slag, och häri ligger en stor svårighet att köpa just det vi behöver. Självfallet vill engelsmännen sälja allt vad de i den vägen har hittat på, och det som visades oss var inte småsaker.

Det vid sidan om den egentliga utrustningen av robot fick jag bland annat tillfälle att se hos Ferrantis laboratorium med microminiaturisering. Här fick man se litet av vad framtiden troligen kommer att bära i sitt sköte, vad det gäller vissa elektroniska komponenter. Tillverkningen av komponenterna skedde helt och hållet under mikro-

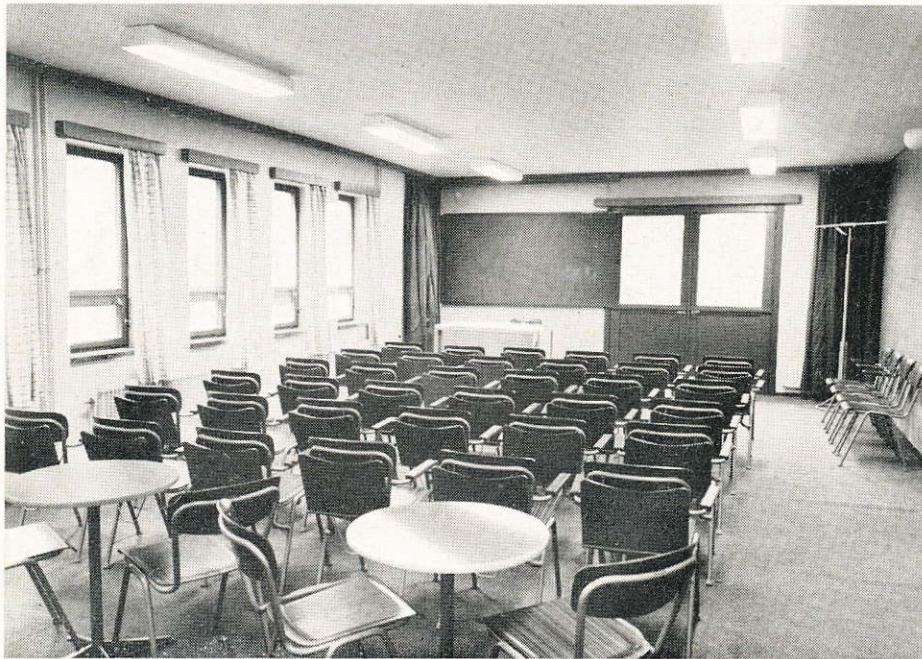
skop med minst 100 gångers förstoring. De flickor som utförde arbetet hade speciellt utvalts för att vara absolut stadiga på handen.

Utöver det rent tekniska besöket kan man inte undvika att se, hur bilden i England i viss mån förändras från gång till gång. Att levnadsstandarden blir högre och högre och den borde i dagens läge bli bättre för flertalet. Naturligtvis finns det toppar och dalar. Antalet Rolls-Royce har definitivt ökat, men skiktet med den fattige, inklämd mellan ett par bilar i London, med skon på trottoarens kant som uppsamlingskärl för ev. pennies, spelade sin enkla melodi, finns fortfarande kvar.

Ah

Hänt s n sist

Ur chefens dagbok

Lunchrummet i sin nya skepnad

■ ADMINISTRATION

Tjänstemännens lunchrum har delats av, så att större delen utgör ett f rel sningsrum. Orsaken härtill är att nuvarande konferensrum  r för litet.

■ P-TUNNELN OCH TUNNEL IV

Som alla Ni sett, som arbeta i berget,  r plåt- och robotverkst derna på plats. Ännu återstår en hel del anpassningsarbete, innan vi helt  r färdiga med dessa avdelningar.

El-delen i T IV blir färdig under detta är, dock utan den filterförsedda ventilationsanläggningen.

■ F RR DSUTREDNINGEN

Av FF fastställda åtgärder har börjat vidtagas. Ektorpschangaren skall inom närmaste tiden utrymmas av UHF, var efter CVA omgående flyttar in.

Ett kallförråd kommer för UHF:s r kning att uppföras vid Igels ter.

■ M SSEN

Milot har uppdragit åt CVA att i egen regi genomföra m ssens ombyggnad. Arbetet har igångsatts, men kan bli färdigt först under nästa  r.

■ YRKESKOLAN

Vi har löfte om att skolbyggnaden skall bli utförd i vinter.

■ PARKERINGSPLATSEN

För att ge utrymme åt allas bilar skall parkeringsplatsen utökas.

■ UTBILDNING

En kvinnlig "värnpliktig" blivande ingenjör och 8 vpl fliasp har tjänstgjort vid CVA 13-31 aug.

■ STUDIER I UTLANDET

För att lära det mesta om "Bloodhound" typ 2 har vi f r närvarande 15 man i England. Av dessa  r 8-9 man borta ända till 1 juli 1963.

■ BESÖK

I samband med att Sveriges Mekanförbund hade sammanträde i Arboga den 15 juni visades CVA f r ett begränsat antal medlemmar.

Den 29 juni hade V stmanlandssektionen av Föreningen Sveriges Skydds-tjänstemän fått förlägga sitt årsmöte vid CVA. Efter samling på m ssen h lls årsmötesförhandlingarna i administrationsbyggnadens nya konferensrum, där sedan CCVA hälsade deltagarna välkomna och gav en orientering i ord och bild över CVA historia. Där efter följde en kort rundvandring i bergverkstaden efter speciellt uppgjord schema. Avslutningen på CVA-besöket skedde med gemensam lunch på m ssen. Deltagarnas tack för besöket framfördes av föreningens ordförande ingenjör Backlund, Hallstahammar, som ock-

så gav uttryck för den på deltagarna imponerande goda ordning, som syntes r da inom de arbetsplatser man haft nöjet få besöka. Ett tack framfördes även till de ciceroner, som medverkat till att ge deltagarna så fullf rdiga informationer om resp. arbetsuppgifter som h r skett. Detta tack vidarebefordras härmed till driftingenj rerna H. Jersby, R. Olsson-Seffer och S. Stridsberg, den senare som dagarna före besöket varit tfj skyddsingenjör och sålunda haft att ombesörja de många detaljer, som  r förknippade med besök av detta slag.

Det torde vara allmänt känt att Österrike har köpt ett antal fpl typ 29. Visst intresse att köpa en provbock f r RM2 föreligger. Av den anledningen besökte Brigadier-Ingenjör W. M hlbacher och Direktör G. Kowatsch oss den 9 aug.

Till Flygvapnets 50-årsjubileum vid F 3 på Malmssl tt hade CVA och UHF inbjudit sina företagsnämnder. Från CVA deltog 13 och från UHF 4 ledamöter.

Fredagen den 7 sept. besökte UHF:s företagsnämnd CVA. En information lämnades och efter den gjordes en rundvandring, inom företaget.

■ INFORMATION

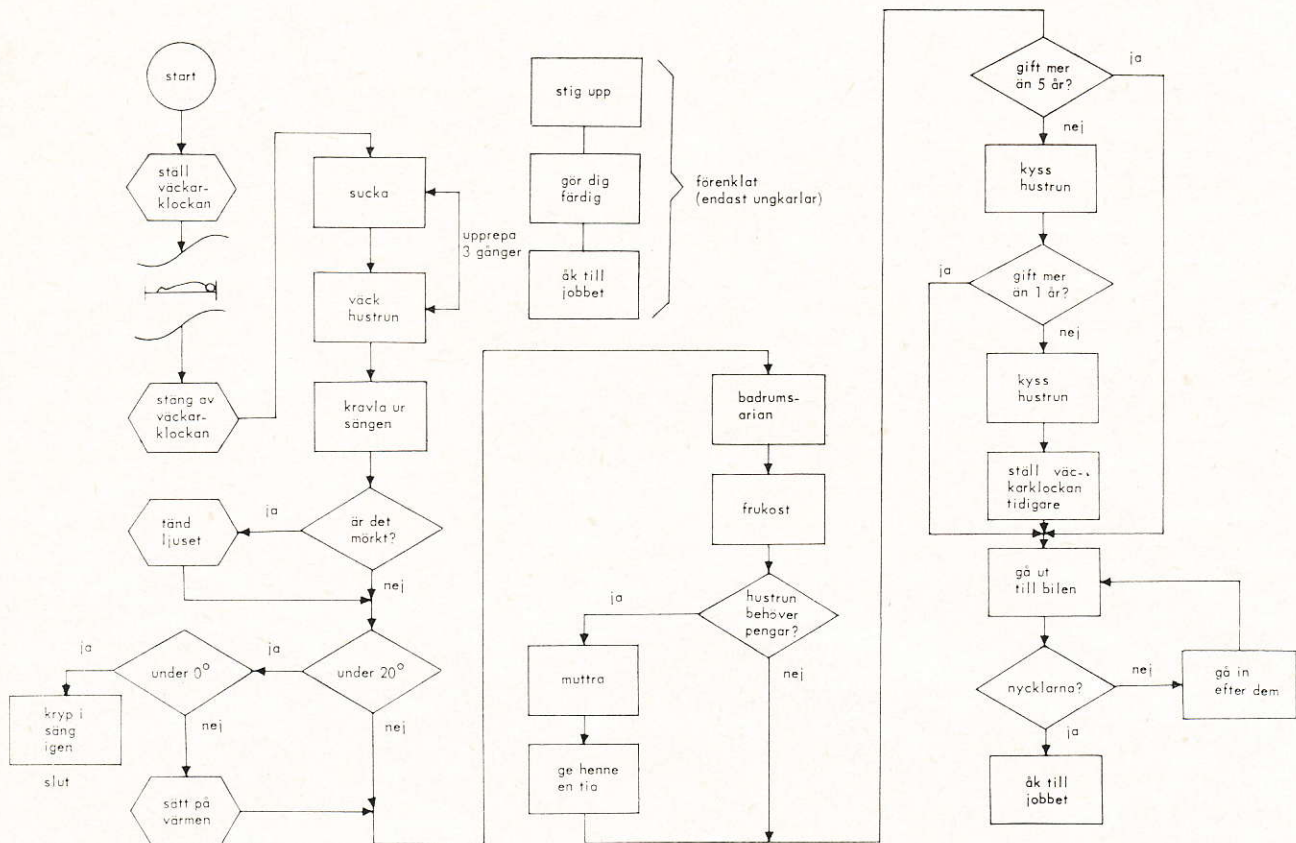
Bdir S.  gren besökte CVA den 17/9 1962 och h ll härvid ett föredrag över ämnet "Metoder att beräkna funktionssäkerheten hos militär mtr!". Bdir.  gren framställde härvid populärt huvuddragen i en metod för matematisk beräkning av drifts kerhetens data, främst med tanke på den moderna komplicerade telematerialen, men även tillämpar generellt på alla typer av materiel. Ber kningssystemet har utvecklats med den driftanalys som Flygvapnet idag bedriver som bakgrund, så att man i största möjliga utsträckning kan utnyttja de erfarenheter som inom driftanalysens ram och via den nya loggboken erhålles. Inom tekniska centralkontoret avses anställas en ingenjör som skall bedriva utvärderingsarbete med driftanalysens rapporter som bakgrund och vars resultat skall tillställas UH f r beräkningar av funktionskrav för olika typer av materiel, främst telemateriel. Dessa krav kan sedan läggas till grund vid specificering av ny materiel, som skall anskaffas. Vidare kan erfarenheter från materiel i drift sammanställas i lämplig form för att presenteras de industrier som levererar krigsmateriel.

-//-

Byråingenjör Eric Wiljanen, FF/UH gav vid ett besök på CVA den 30/8 1962 en värdefull information om metoder, som utvecklats inom UH för bl. a. driftsimulering. Detta begrepp av-

Datamaskinen löser våra problem

Alla vet hur svårt det är att komma i tid till jobbet om mornarna. De största fördröjningsmomenten uppträder redan innan man har stigit ut över hemmets tröskel. För att hjälpa personalen med detta problem, att komma iväg i tid hemifrån, har Bergtrollet talat förtroligt med en programmerare. Han har, med hjälp av sin datamaskin, fått fram följande schema som lär hålla i alla väder. Red. vill reservera sig mot tillvägagångssättet vid väderlekstypen "under 0°".

ser en metod att beräkna behovet av underhållsresurser för ett givet, projekterat tekniskt system t. ex. ett nytt flygplan med sina vapen och övriga tillbehör eller en ny typ av markradarstation. Metoden utgår från en känd eller bedömd kunskap om dels medelvärde för tid mellan fel hos de minsta enheterna i systemet, dels behovet av åtgärder p. g. a. förslitning och åldring. Härigenom möjliggöres att matematiskt bestämma kostnaden för utbytesenheter, reservdelar, verkstadsresurser och personal, så att systemets totala kostnad med relativt stor säkerhet kan användas vid val mellan olika tekniska lösningar. Tidigare har nyanskaffningskostnaden varit den viktigaste bedömningsgrunden men på grund av materialens alltmer ökade komplicitet har underhållskostnaderna blivit av relativt större betydelse. Den utarbetade metoden fyller sålunda en mycket viktig funktion vid avvägning mellan nyanskaffningskostnad och underhållskostnad.

El-delen i tunnel IV blir klar detta år

Simulator för "Draken"

Av Per Granström

FV har inköpt simulatorer för fpl 35, "Draken". Härmed blir "Draken" det första fpl inom FV för vilket en markbunden utrustning kommer att finnas för utbildning av flygförare. Tidigare har dock funnits träningsapparater av betydligt enklare slag för flygtränning på marknaden, s. k. Link-trainers. Den första simulatoren installerades nyligen vid F 16, Uppsala och är tillverkad av Curtiss-Wright Co, USA, som har mångårig erfarenhet av simulatortillverkning, bl. a. har SAS en simulator för Convair tillverkad av Curtiss-Wright.

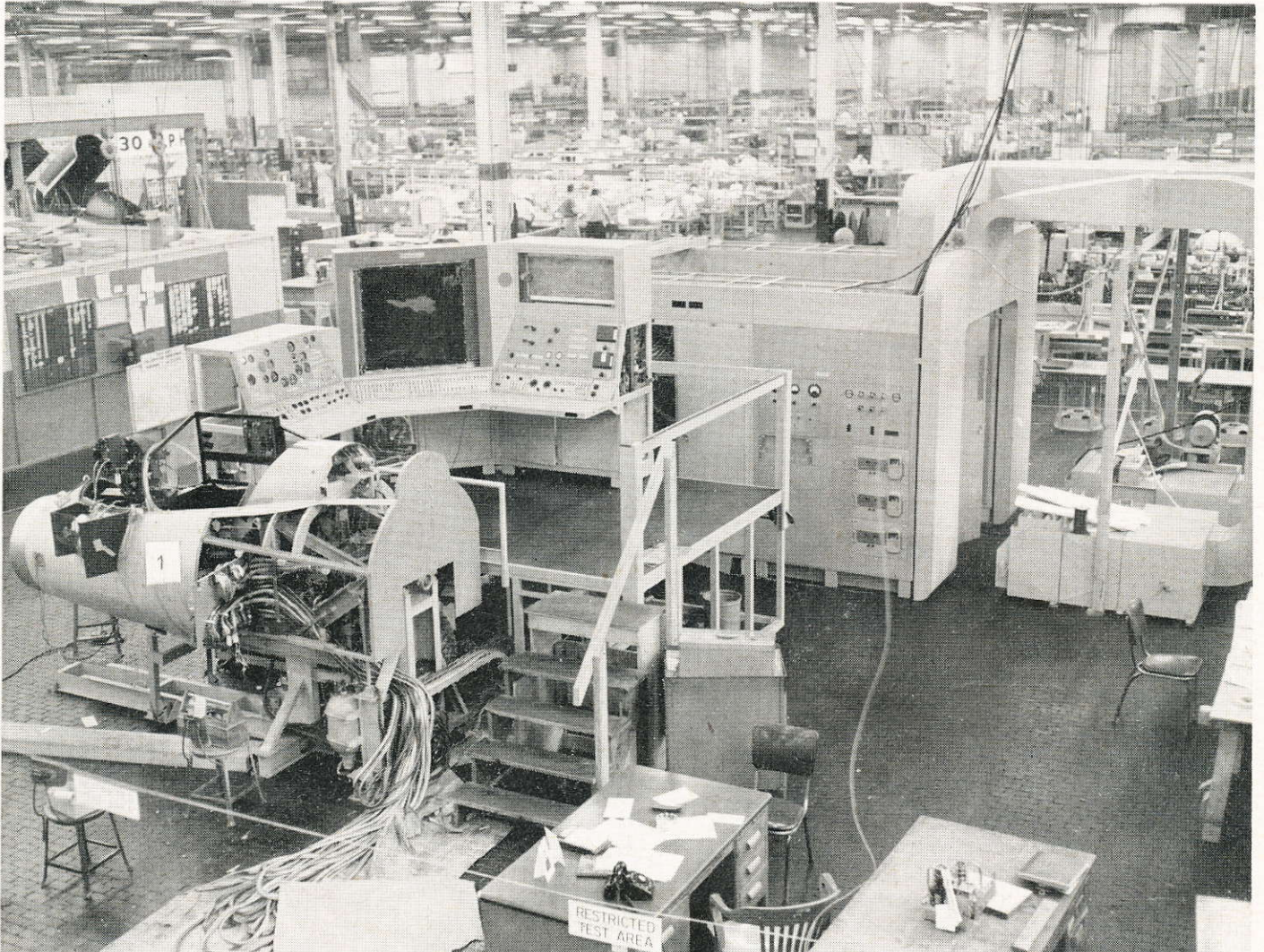
Simulatoren är avsedd för träning av flygförare under förhållanden som

mycket nära överensstämmer med de, som råder under verklig flygning. För att skapa dessa intryck hos föraren är simulatorns kabin rörlig i tipp- och rollad. Dessutom återges motorljud, vindbrus samt andra ljud, som är hörbara i flygplanet. Vissa begränsningar finns naturligtvis i simulatoren, av vilka de mest påtagliga är svårigheten att efterbilda mer varaktiga g-påkänningar samt den visuella sikten genom kabinhuven.

Träningen i simulatoren ledes och övervakas av en instruktör, som för detta ändamål har ett kontrollbord och 2 stycken automatiska flygbaneskrivare. Instruktören kan således följa flygningen och se var det simulerade planet befinner sig på kartan, i höjddled, riktning, hastighet o. s. v. Instruktören har även möjlighet att med olika rattar och knappar införa felsituationer i de olika flygplanssystemen, samt att sedan övervaka att föraren-eleven vidtager

lämpliga åtgärder för att avhjälpa felet. Träningen av olika nödsituationer är en mycket viktig del i simulatorns användning. Genom att trycka på en knapp kan instruktören dessutom "frysa" simulatoren, vilket innebär att alla instrument, indikeringar m. m. härvid låses i den position de har i det ögonblick, då knappen intryckes. Detta för att instruktören med föraren-eleven efteråt skall kunna diskutera en viss flygsituation.

Simulatoren kan sägas vara sammansatt av tre huvuddelar: kabinen, instruktörsplatsen samt en kalkylator. Kabinen är en exakt kopia av den verkliga fpl-kabinen och består av en del av fpl-kroppen avskuren så att hela förarutrymmet ingår i komplett skick. Samtliga indikatorer, manöverorgan m. m. ser exakt lika ut för föraren i simulatoren som i flygplanet, dock har exempelvis flertalet indikatorer fått byggas om för att kunna drivas elektriskt i

Simulatoren under uppbyggnad vid Curtiss-Wright Co. Siffran 1 anger framkropp med kabin. Bakom flygkroppen instruktörspaneler och skrivare samt kalkylator.

Mot hembygden

Före bilåldern inskränkte sig vanligt folks resor till ett besök då och då i närmaste större stad, och att följa med på en och annan utflyktsresa per tåg, något som var mycket populärt under trettioalet. Nu då snart bilen är varje mans egendom, har svenska folket blivit ett resande folk, som inte bara lärt mera känna sitt eget land utan även vidgat sina vyer med färder i främmande land. En av resorna gick till den avlägsna och ur trafiksynpunkt svårtillgängliga hembygden. Den skulle vi ha gjort för längesedan, men så blev det till sist utav och vi stod ännu en gång på den gamla bruksbacke "där minnena på barndomsstigar vandra". Där lekte vi vår barndoms ystra lekar, där nötte vi in multiplikationstabell och Luthers lilla katekes, där började redan i skolåldern kampen för tillvaron, 57 timmars arbetsvecka för pojkar i 14-årsåldern, och betalningen 15 öre i tim. Nu sov sedan länge bruket sin törnrosasömn, byggnaderna var grå och förfallna och de människor som nu fanns där var främmande och vi kände ingen. Vi blundade och lyssnade, och tyckte oss höra ånghammarens dova dunk och blåsmaskinernas gnissel. Och var det inte smedernas och hyttkarlarnas träskor vi hörde klappa på den nötta stigen? Deras gestalter var böjda av hårt

och tungt arbete ända sedan barnsben och fram till äldre dagar. Lång arbetstid, låg lön, dåliga bostäder och avsaknad av nästan allt som vi anser höra till livets nödtröft var deras lott. Det skulle kanske inte skada om vi någon gång ägnade dessa våra föregångare och banbrytare en tacksamhetens tanke. Hur många av oss är det som tänker på att de lade grunden till vårt välstånd. De fick kämpa sig fram medan vi nästan får alla fördelar gratis och ändå är missnöjda om ej lönekurvan ständigt pekar uppåt, om arbetstiden ej förkortas, om ej semestern blir längre och de sociala fördelarna ständigt ökar eller att farten på vägarna blir ännu högre. De hann förr i tiden också, fastän t. o. m. en cykel för många var en önskedröm.

Bergslagsgubben d. ä.

— // —

Vädret!

Väderleken, säg oss ett kärare samtalsämne än den, och något som den har ständigt aktualitet. Den gångna sommaren har den för oss och övriga nordbor haft t. o. m. en mycket kylig aktualitet. Det förefaller som om lågtrycksfamiljernas världsförbund också sällat sig till övriga kongressande och att de i år haft "Treffpunkt Schwe-

den". Man skulle nästan kunna tro, att även väderguden gripits av prestationsjaktets feber och att det gällt att sätta rekord i lågtryck och regnområden. Att enstaka platser även denna sommar haft perioder av sol och värme vet vi och det var ju skönt för dem som hade tur en att semestra just där just då. Vi kan dock här i Mellansverige intyga, att den som räknat ut att sommaren varit den sämsta på 200 år måste ha mera rätt än han själv tror. Avgjort sämre än förra året har den varit. 1961 års maj var soligare men en kall, nordlig vind var den förhärskande, högsta eftermiddagstemperatur 22 grader. Juni förra året lyste solen klar under hela 17 dagar, hård blåst var det under 20 av månadens dagar. Juli i fjol var finfin för dem som hade rest tillräckligt långt mot norr, för oss övriga var det skurar i massor, luften var varmare än i år och kvällarna var sköna.

Alla äldre minns säkert sin barndoms somrar som mycket bättre, det var riktiga vintrar, nu är det varken det ena eller det andra. Vad beror nu den märkbara försämringen på, det kan ju vara något för de lärde att räkna ut. Vi kanske skulle ge ett tips, låt en datamaskin räkna ut orsaken, mata in kärnladdningsprängningar i atmosfären över norra halvklotet, och meddela resultatet i nästa Bergtroll. Låt oss i alla fall hoppas, 1951—1955—1959 års somrar var torra och varma, varför skulle inte 1963 följa regeln.

Observer.

simulatorn i motsats till i flygplanet där de kan vara tryckdrivna, t. ex. fart- och höjdmätare. För att åstadkomma den korrekta känslan i vissa manöverspakar, samt för att röra styrspek och pedaler under flygning med vissa styrautomatfunktioner inkopplade, utnyttjas av kalkylatorn styrda hydraulcylindrar kopplade till dessa manöverorgan.

Instruktörsplatsen består av kontrollbord och registreringsapparater. På kontrollbordet finns en instrumentpanel, vilken innehåller liknande instrument som i kabinen och som visar samma utslag som kabininstrumenten. Här tillkommer även andra indikeringar såsom huvudvarningslampa, landställsindikeringslampor m. m. Dessutom finns en panel för införande av felsituationer, vilket tidigare omtalats. Här kan instruktören med hjälp av olika manöverorgan initiera ett fel: eb: n slocknar, en bränslepump stoppar, utloppstemperaturindikatorn visar felaktigt värde etc. Instruktören har dessutom i sin utrustning ett talgarnityr med vars hjälp denne kan stå i kontakt med föraren i kabinen. På kontrollbordet finns även

organ för inställning av atmosfärsegen-skaper, exempelvis lufttryck och lufttemperatur, vindstyrka och vindriktning samt trubulens.

Registreringsanordningen består av två skrivare. Den ena av dessa skrivare registrerar det simulerande flygplanets geografiska läge eller dess avvikelse i horisontalplanet från en fast referenspunkt t. ex. en navigeringsfyr. På den andra skrivaren registreras alternativt det simulerade flygplanets absoluta höjd från marken eller den relativa höjdvikelsen från en viss glidbana under landningsskede.

Kalkylatorn i simulatorn är en analogiräknemaskin av elektronisk och elektromekanisk typ. I de första simulatorerna ingår bl. a. ca 60 servoenheter, 200 förstärkare samt ett stort antal reläer. I kalkylatorn finns analogikretsar för samtliga aerodynamiska ekvationer, motorekvationer, motors startförlopp etc. Ett enkelt exempel på hur kalkylatorn arbetar kan vara följande: Föraren ändrar på gashandtagets läge. Från en givare i framkroppen erhålles härvid en

ändrad spänning till motoranalogien i kalkylatorn. Servon för varvtal, dragkraft m. m. ställer in sig i nya stabila lägen och påverkar i sin tur analogikretsar för aerodynamiken, varvid servokretsar för fart, höjd m. m. ändrar position. Från kalkylatorn går sedan ändrade signaler via elgonöverföringar el. dyl. tillbaka till kabinen med dess instrument, och föraren ser en ändring i varvtal, utloppstemperatur, fart, höjd m. m.

Simulatorerna kostar i inköp ansevärdiga summor, men genom en hög utnyttjningsgrad och låga driftskostnader i jämförelse med att hålla ett flygplan i luften kan stora besparingar göras. Den stora fördelen är dock möjlighet att träna förare vid normal navigeringsflygning och olika nödsituationer utan att för den skull behöva riskera människoliv och dyrbar materiel. Ur utbildnings-synpunkt är det ett nödvändigt krav att simulatorn i varje läge är en kopia av flygplanet. Simulatorn måste modifieras i takt med flygplanet och för denna verksamhet skall CVA svara.

Vi hade semester...

CVA-foto Rune Larsson

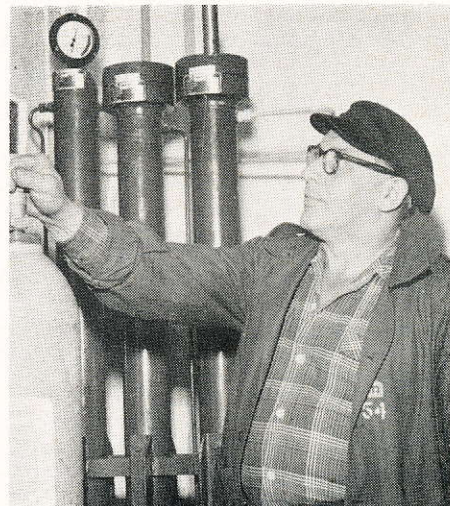
Reportage Old Jim

Birgitta Andersson, avd 690, var i Rättvik och hade vackert väder i tre hela dagar. Har varit där en gång tidigare, men kommer inte dit nästa år. Blir nog hemma då.

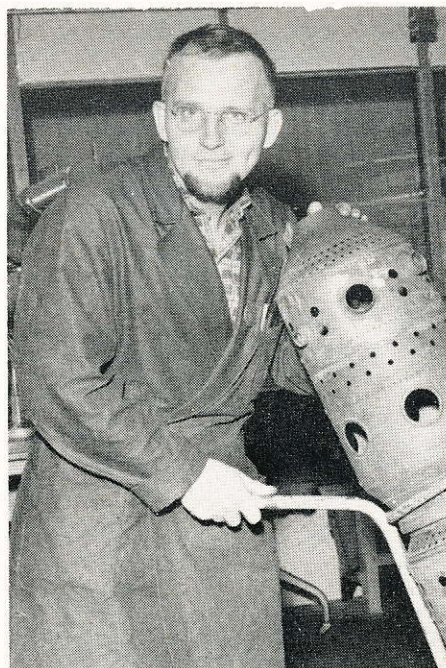
Alvar Persson, avd 250, tillbringade semestern på Öland. Bra väder för det mesta. Ny semesterplats nästa år, men inga planer fasta ännu. "Måste vara omväxling".

Petrus Eriksson gästade släktingar i Västergötland. Hyfsat väder. Det blev också en biltur i Dalarna, frivillig hörbärgning i hemtrakten och så naturligtvis — fiske på Hjälmarén.

Karl Pettersson, avd 380, var med och satte upp en sommarstuga vid Sälen. En kall semester. Bara 4 — 5 grader varmt. Vanligen reser han till Norrtälje, som är hans hemort.

Tage Johansson, avd 125, var en vecka på Öland. "Vädret dåligt, men blev fint, när vi åkte hem".

Stig Hahne, avd 250, vistades under semestern både på Västkusten och i Norrland. Vädret bra på Västkusten, men dåligt i Norrland. Ej samma mål nästa år. Spar för utlandsresa sedan flera år tillbaka. "När man är ungarl finns det ju alla förutsättningar för att man skall komma i väg".

Sportfiskefunderingar

Birger Sjöberg, avd 121, semestrade på Västkusten, Lysekil. Han hade bra väder och det blir Västkusten fler gånger.

Karl Friman, avd 250, var dels hemma och dels ute på en biltur. Regnade varje dag. Det blir nog en liten tur nästa år igen. "Helst skulle jag vilja ligga stilla vid en stuga, men då man inte har någon, så måste man ut för att få miljöbyte".

— // —

ATT BEGRUNDA

Att goda vägar betalar god ränta är ett faktum. Man har därför svårt att förstå att i tider, då det är svårt att få hög ränta på sina pengar, inte mera pengar satsas på byggandet av tidsenliga vägar. Ett färskt exempel på att bra vägar betalar sig kommer från England. Där konstaterar myndigheterna i Lancaster att man spar 12 milj. kronor per år (i minskade olyckor och lägre transportkostnader) bara på en trafikmaskin på ett par kilometer. Detta utgör 17,3 procent ränta på det kapital som nedlagts i vägen. Lastbilen

Det ska va' Sportfiske nu för tiden. Sportfiske är på modet. Fiskefebern, som härjar vilt bland svenska män, har även nått våra trakter. Småpojkar med trådruddar, krokarna och agn utför akrobatiska konststycken på broräcken och kajer, och man frågar sig oroligt "vad månne egentligen bli va'?"

Storfiskaren nöjer sig inte med att meta tusenbröder utan söker rekreation och avkoppling utmed våra öringvatten. Före en sådan fiskereser vill fritiden omöjligt räcka till. Tusen och en saker skall göras. Kvällar och nätter ägnas bl. a. åt dragputsning, flug- och nyfbindning. I lägenheten flyger fjädrer och dun (från olika zoologiska trädgårdar?) bara man andas. Säkraast är, att läsa in tant Adas "lysningspresentkudde" (då innanmätet kanske kan passa till hackel) — och att sluta andas.

När dagen D närmar sig plockas säten och annan lös inredning ur bilen och fiskeredskapen med allt vad därtill hör plockas in. Trött och i stort behov av semester begär slutligen vår storfiskare 2 timmars permission på fredagseftermiddagen och så bär det av norrut med högsta tillåtna hastighet.

Ställ upp en Medel-Svensson i full fiskemundering, gärna en CVA-are. Hur ser han ut? —

Innanför lagret av undertröjor, skjortor, Sverige-tröjor, Norge-tröjor och obligatorisk gummirock, anar man ett hjärta som klappar och slår och under yllesockorna och polarsockorna i 'sjumilastövlarna' vet man att det finns ett par fötter, som någon gång i en svunnen tid har "fört galant" i dansens virvlar. Otroligt! De olika redskapen finner man fördelade runt kroppen för att förhindra slagsida och de många väskorna med drag, termosar, mackor, mask och fiskelitteratur m. m. m. m., hänger i remmar runt halsen. Risk för strypning föreligger! Häven är placerad på "baksidan" för undvikande av eget fall däri och den underbart vackra, formfulländade fiskekorgen återfinns på synligt ställe för att väcka avund och beundran.

Så står alltså vår Svensson redo för kampen mot jättefiskarna. Visst ser han skrattretande ut när han lunkar iväg längs älvkanten, men det hela är inte så lustigt, när det oformliga byltet är ens egen äkta man, fästman eller son.

Det sägs att sportfisket är upplyftande; man blir ett med naturen och stressade nerver inlindas i bomull. Vad händer?

En jätteöring vakar i älven. Fiskarens blodtryck stiger oroväckande. Han kastar febrilt och ur hatten sliter han flu-

ga efter fluga, för opp ska besten. Cock-y-Bondhu, March Brown och Black Gnat dansar i luften tillsammans med vanliga dödliga myggor och knott, vilkas kalasmåltider, trots myggoljan, skulle få en vampyr att sucka. Slutligen hugger den feta öringen, spänningen är olidlig. Svensson trevar efter häven — och upptäcker att han glömt kvar den på annan plats. Fula ord utropas, tändar gnisslar och tandläkarna får bråda dagar efter industrisemestern. Laxöringen återvänder till sin hölja och skratrar i mjugg. Ingen föds dock mästare. Skam den som ger sig. Nästa dag är häven med, dock inte fiskarna...

Det finns inga gränser för en storfiskares strapatser. Exempelvis brukar han halka på glatta stenar mitt i forsen och likt en torpedbåt fara fram genom vattnet. Oftast går han omkring med flera liter (!) i vadarstövlarna. Att även varje dag tvingas äta stekt, kokt eller rökt fisk måste kännas betungande och brukar efter en tid ge upphov till hallucinationer à la rotmos och fläskkorv etc., ty vem påstår att en Storfiskare inte får fisk?

Ingen lycka varar som bekant beständigt och även en fiskesemester måste lida mot sitt slut. Svensson fiskar med gråten i halsen och har så svårt att bryta upp. Hemresan tar tid. Där vägen går utefter älven försöker han fisika genom bilrutan och samtidigt köra vänstertrafik, en inte alltid lyckad kombination.

Slutligen kommer Svensson hem; trött, skäggig, halvt uppäten och sönderlagen — men ofantligt lycklig och snäll. Vem kan motstå den Store Sportfiskaren? Snart är dock säsongen slut och den fransiga sommarhatten slängs i sopnedkastet, för att inom kort ge plats för skinnluvan; en bra huvudbonad vid pimpelmetet på Hjälmarenen...

"Wife Gnat"

— // —

STOPP SADE SETH

Häromkvällen var det som vanligt fullpackat i bussen. I mittgången stod Gunnar Seth väl inpackad. När grindarna vid vaktens paserades, sågs Seth stirra till ett ögonblick och så ropade han.

— Stopp, stopp, jag åkte ju i min bil i morse.

— // —

— Varje gång vi grälar blir min fru historisk.

— Hysterisk, menar du.

— Nej, just historisk, hon gräver upp saker ur mitt förflutna.

Kvinnan är ofta spion.

SPIONER I INDUSTRI

Dolda mikrofoner, snabbfotograferande kameror, bandspelare och mycket annat är hjälpmedel med vilka industriernas och storföretagens fabriktions- och konstruktionshemligheter utspioneras.

Detta är rubriken på en intressant artikel i tidskriften *Populär Mekanik*. Vi gör här ett utdrag. Artikeln påvisar hur spioner av detta slag arbetar och hur fräckhet och förslagenhet lätt duperar godtrogna människor.

En pappersfabrikant får veta att både hans kontorstelefon och hans privata bostadstelefon avlyssnas. En anställd vid en elektronisk industri sitter på sin arbetsplats på dagarna men ägnar sig på kvällarna åt att sätta upp rapporter om de instrument som han sysslar med på sin arbetsplats. På ett annat ställe blir en grupp arbetare plötsligt avse-

dade från en småindustri. De har stulit från arbetsgivaren i flera år men har nu ertappats. Varför allt detta?

Svaret är industrispionage; en bland gemene man rätt okänd verksamhet.

Med den hårdnande konkurrensen industrierna emellan och med den alltmer tekniskt betonade och komplicerade strukturen hos det moderna samhället blir uppfinningar och upptäckter, forskningsresultat och undersökningar, planer och kalkyler av allt större betydelse, och följaktligen uppstår oundvikligen ett intresse hos mindre nogräknade företag och enskilda att på ett enkelt, om än oärligt, sätt förvärva de hemligheter som ett annat företag kanske har lagt ner mycken tid, stor möda och många pengar på.

Vem utför industrispionaget?

Det kan vara fråga om före detta agenter, som t. ex. under kriget gjorde tjänst i sitt lands hemliga underrättelseväsende och som därför har en för ändamålet utmärkt lämplig utbildning. De är kanske de lämpligaste av alla, om de kan fås att så missbruka sina kunskaper att de använder dem på detta sätt. Lika ofta anställs emellertid sådan personal av industriföretag för att hålla ögonen på och avslöja misstänkta industrispioner, således ett slags industrins kontraspionage, och detta kan innebära att de t. ex. skuggar en företagsledare när denne gör en resa och sedan rapporterar till uppdragsgivaren vad mannen hade för sig. Industrispioner gör liksom ordinarie spioner allt vad de kan för att hämta in de upplysningar som de är ute efter. Det kanske innebär att de köper innehållet i papperskorgen som står i en industrichefs tjänsterum eller gör inkopplingar på telefonledning- ar eller mutar hotellpersonal för att få ta en titt på ett just inkommet telegram.

Det finns i Amerika ett företag som specialiserar sig på det här slaget av verksamhet. Mannen som äger företaget heter Ulmont Cumming, och han förklarar helt öppet att han är "landets främste industrispion". Lika litet som andra spioner motsvarar han den schablonmässiga uppfattningen om hur en spion skall se ut. Han är rödlätt, kal på hjässan och ser mera ut som en välmående grosshandlare eller industrichef — om sådana alltid är rödlätta och skalliga, vilket är tvivelaktigt —

och hans favoritförklädnader är just dessa båda yrken. Eller också uppträder han som produktionschef i ett mindre företag eller aktieägare, och detta har gjort att intet ont anande fabrikschefer har låtit honom promenera igenom fabrikslokalerna och studera så mycket han vill. Den lille vänlige och trevlige mannen med det jovialiska utseendet var ju en journalist, en brandskyddsinspektör eller en lastbilschaufför.

I ett fall ville Cummings uppdragsgivare veta hur en maskin hos en konkurrent såg ut och var konstruerad. Uppdraget var inte lätt och komplicerades av att konkurrentföretagets chef personligen brukade intervjua alla som ville komma in och se på fabriken. Cumming beslöt att inte riskera en sådan intervju. Han studerade tillverkningsprocessen ifråga, stoppade en överall i en väska och flög till staden där fabriken låg. Där hyrde han en pickupvagn och körde ut till fabriken tidigt nästa morgon just när nattskiftet gick av. Han gick lugnt in på fabriksområdet, stämplade in sig på någon annans tidkort och såg sig om efter maskinen ifråga. Han kunde ha varit vilken annan arbetare som helst. När han hade upptäckt maskinen, gick han runt den ett par gånger och tittade noga på detaljer och konstruktion.

Efter en stund var han tillbaka i sin lastbil och gjorde en första skiss av maskinen, därtill hjälpt av sitt utomordentligt goda minne. Skissen överlämnades till uppdragsgivaren, och Cumming hade utträttat ännu ett av sina tvivelaktiga jobb.

Det är kanske inte ägnat att förvåna att dessa herrar är ganska fräcka av sig. Vad som är mera förvånande är kanske dock att de vill dra in sina fruar i detta, och att fruarna vill vara med på saken. Cumming talar gärna om för vem som vill höra på att hans hustru har givit honom mycket god hjälp vid mer än ett tillfälle. En gång fick han i uppdrag att ta reda på vad slags anordning som användes för att få bort avgasrök från dieselmotorer i en zinkgruva i Oklahoma. Cumming kunde inte hitta på någon godtagbar förevändning för att ta sig ner i gruvan. Så han instruerade sin fru i dieselmotorteknik, berättade vad hon skulle söka efter och skickade iväg henne till gruvan i förklädnad av kvinnlig journalist som skulle skriva om gruvan ur en kvinnas synpunkt.

Inte oväntat kom den oundvikliga manliga svagheten för kvinnor genast in i bilden. Hon lyckades nämligen så helt och fullt med sin uppgift att gruvtjänstemännen inte bara avslöjade allt vad hon ville veta utan också försökte stämma träff med henne.

tumma ej på

säkerheten

SKÄRP DIN VAKSAMHET!

Man skall emellertid inte tro att industrispionage är begränsat till yrkes-spioner. En större livsmedelsfirma mutade t. ex. en boktryckare att få ta en titt på en konkurrents reklamtryck för att kunna justera sina egna priser i enlighet därmed.

Andra exempel på detta är att vissa företag begär av sina försäljare att de inte bara skall sända in order utan också komma med upplysningar om konkurrenten och hans produktion. Det finns företag som bjuder pratsamma försäljare från konkurrerande företag på ordentliga middagar med mycket dricka för att få dem att lossa på hämningarna litet.

I huvudsak är det emellertid yrkes-agenten som bildar ryggraden i en spionageorganisation av detta slag. Han har ju de kunskaper som krävs, de nödvändiga hjälpmedlen och inte minst de kontakter och medhjälpare som måste till för att han skall kunna få tag på de upplysningar han är ute efter. Hans medhjälpare placeras ut i ett företag t. ex. som arbetare, kontorister, chaufförer eller till och med som arbetsledare.

En fabrikant undrade hur det kom sig att en konkurrent kunde sälja sina produkter billigare än han själv. Han anställde en agent som placerade ut medhjälpare i konkurrentföretagets fabriker. Efter en månad visste han hur mycket konkurrenten betalade för råmaterial, förpackning, transporter, ja praktiskt taget allting som var värt att veta. Med hjälp av dessa upplysningar kunde fabrikanten skära ner sina egna kostnader och möta konkurrensen.

Andra exempel på industrier som är svårt plågade av spionage är bilindustrin, modebranschen och till och med leksaksindustrin. Av lättförklarliga skäl är också den elektroniska industrin svårt utsatt för spionage, och det hör

FACKLIG RAPSODI

Det är väl allom bekant att från den 1 april gäller det avtal, som gav oss kollektivanställda en löneförhöjning på 3,25%. Förutom denna höjning av ackordslönerna fick de tidlönearbetande en extra justering som för en del har inneburit 45 öre mera i timman. Denna justering har föregåtts av såväl centrala som lokala förhandlingar. En del grupper har ännu inte fått någon extra justering varför vi anser, att de inte har kommit upp i den nivå som kan anses vara skäligt i dagens läge. Till detta kommer den s. k. och många gånger fel använda benämningen

till bilden att denna industris egna produkter kommer till användning vid spionage. Som bekant har elektroniken utvecklats explosionsartat, och slutet på denna utveckling kan vi ännu inte skönja. Det finns nu sålunda paraboliska mikrofoner som kan uppfånga ljud av röster på ett avstånd av 400—500 meter. Och det finns vad man skulle kunna kalla för en kanonmikrofon med kikarsikte som kan riktas in t. ex. från sjätte våningen mot en grupp som står på gatan nedanför och pratar och då uppfånga vad som säges. Ett rum kan prepareras för avlyssning genom att man bygger in en transistormikrofon och sändare, t. ex. i ett elektriskt vägurtag eller i en telefonapparats handmikrofon.

Snabbfotograferande kameror har varit till god hjälp vid att upptäcka spionage eller stölder. En industri upptäckte att ytterst hemlig statistik läckte ut till en konkurrent. Genom övervakning fick man fram en misstänkt. En kamera monterades in nära skrivbordet i vilket de hemliga uppgifterna förvarades. De tagna fotografierna visade hur produktionschefen gick in i rummet, öppnade skrivbordet och tog fram några papper, handlingar som han inte hade något att göra med. När han konfronterades med dessa fakta erkände han att han hade sålt dessa hemliga uppgifter till en konkurrent.

Så långt Populär Mekanik och som avslutning saxar vi en tidningsnotis från den 21 aug. i år, som ytterligare belyser risken för spionage:

”Ytterst hemliga ritningar av Bloodhound, den rörliga brittiska luftvärnsroboten som beställts i ett stort antal för det svenska försvaret, har stulits under veckohelgen från en av producenterna i Hitchin strax norr om London. Inbrottet ägde rum hos Alco Super Sheen, som är dotterbolag till en amerikansk firma”.

löneglidning. Många tror att denna löneglidning är något som vi får utan en merprestation i form av rationalisering eller höjd produktivitet. Denna högre produktivitet kan för det mesta vara svår att genomföra, om det är ett fast ackord och då kan det slita ned människan, som märker hur mycket jag än jobbar har jag ingen möjlighet att ytterligare öka takten. Alla vill vi ju hänga med i den höjning av levnadsstandarden, som sker här i landet.

Ingen kan väl med bestämdhet säga hur stor den genomsnittliga prishöjningen av våra konsumentvaror blir för i år. Naturligtvis argumenterar affärsmännen för att deras höjningar är väl motiverade. De pekar på den 20%-iga höjning av lönerna, som de handelsanställda fått (vilket vi fackföreningsmedlemmar gratulerar till), vidare omsättningsskatten och en del annat. På anmaning av LO gjorde de statliga myndigheterna en utredning för att konstatera om höjningarna varit motiverade eller ej. Av de resultat, som hittills framkommit av denna undersökning, har det visat sig att en del höjningar varit utan täckning. På vissa orter i vårt land skedde då en sänkning, men våra affärsmän i Arboga har inte visat något större intresse för dessa påpekanden. Det är vår förhoppning, att vi som konsumenter verkligen håller ögonen öppna och inte låter oss pådyvlas vilka fantasipriser som helst.

3-veckors semester, som snart blir 4-veckors, har för i år förverkats och en del säger med all rätta bortkastats, beroende på det dåliga väder som varit rådande över Sverige. Jag tror inte att de som varit ner på kontinenten haft det så mycket bättre. Tydligt är att skall vi i fortsättningen få ordentligt med värme måste vi åka till Novaja Semlja eller Julön i Stilla Havet. Får vi den hettan på oss behöver vi med all sannolikhet inte mera värme så länge vi lever. För en del bestod det första arbetet av att flytta sin arbetsbänk in i omgjorda lokaler, som färdigstälts under semestern. Ombyggnaderna fortsätter och en allmän uppsnygning av arbetsplatserna är på gång. Hur kommer vi som personal att få uppträda här i framtiden? Debatterna har börjat och kommer väl att mer och mer skjutas fram i dagsljuset. Skall vi dricka termoskaffe eller automatkaffe ur renlighetssynpunkt? Var skall vi förvara bagen, var ska vi ha våra inneskor? Frågor, som kommer upp då renlighetskraven nu skarpt kommit i förgrunden. Också estetiska synpunkter kan komma att framskynta.

Då nu MTM har gjort sitt intåg vid CVA (för att stanna eller inte) så måste nog något slag av doping ske för att vederbörande skall kunna hålla den arbetstakt som erfordras för att bibehålla sin levnadsstandard. Om man då använder kaffet som dopningsmedel, behöver företaget inte åsamkas några utgifter för den detaljen. Som synes så fortsätter jakten på den kollektivanställda med TMU och Datakort, kanske får det sammankopplas med de direktiv som SAF givit för att få den förkättrade löneglidningen stoppad.

Till slut vill styrelsen meddela att på nästkommande fackföreningsmöte skall 5-dagarsveckan ställas under debatt, vidare kommer ett förslag till anslag åt Socialdemokraternas valrörelse.

Väl mött vid kommande möten.

Ingvar Johansson
FCPF:s ordf.

För att undgå ensidig belysning av frågor, som kan vara av allmänt intresse har red. låtit företagsledningen taga del av innehållet i Ingvar Johanssons artikel. Plats har begärts i Bergtrollets nästa nummer för en orientering om hur MTM och därur härledd arbetsstudieteknik skall kunna tillämpas vid rationaliseringsarbete på CVA samt vilka krav på renlighet, som modern flygplanmateriel ställer både på lokaler, utrustning och personal.

—//—

Gåtan med Greta på vinden

Det hände sig att jag hamnade i Norrköping på försommaren. Jag bodde naturligtvis på CVA-hotellet Regina och naturligtvis, höll jag nästan på att skriva, så träffade jag bland andra också Hemryd — "Gubben" gemenligen kallad. Nu såg Hemryd litet ängslig ut, när han fick se "Bergtrollet" livs levande. Snart fick jag veta varför.

Greta på Regina har en cykel. När det blir höst och börjar blåsa snålt, skall cykeln upp på vinden, och det brukar alltid någon CVA:are hjälpa Greta med. På våren blir det så att cykeln skall ned från vinden och då blir det åter CVA-hjälp. Nu var det Hemryds tur. Men den annars alltid hjälpsamme Hemryd nekade. Han hade av Greta hört att "Bergtrollet" var i antågande.

— Den där cykeln bryr jag mej inte om, sa Hemryd, då kanske det kommer i Bergtrollet, att jag har varit på vinden med Greta. Cykeln kom i alla fall ned med Hemryds hjälp. Om Greta var med på vinden vet inte jag. Fråga Hemryd.

Old Jim.

HELDAGSÖVNING

Tidigt på morgonen den 25 maj samlades driftvärnet kring Lasse Hahne som delade ut kaffe och bullar.

Övningarna fortsatte sedan med momentuppgifter. Hos fanjunkare Odeborg övades spräng- och mintjänst. Gösta Andersson svarade för KSP-kännedom och skjutning. Stridsskjutningsstation leddes av Tage Wallqvist. Hur man försvarar en byggnad lärde Gunnar Neuman ut. Öf. Bimdau övade posts uppträdande. Hur man bedömer avstånd och sköter karta och kompass övades på station Olle Aberg. Sjukvårdstjänsten ombesörjdes av Harry Johansson. Under övningen föll tidvis ett lätt regn, trots detta visade alla driftvärnsmän ett strålande intresse. Vid slutgenomgången kom solen fram och lyste på de våta krigarna som snart skulle gå hem efter en givande dag i skog och mark.

Resultat av avståndsbedömningen

Mål 1	70 meter
" 2	465 "
" 3	140 "
" 4	210 "
" 5	375 "

De tio bästa

- 1 Erik Isaksson
- 2 Herman Eriksson
- 3 Carl Broman
- 4 Ulf Tillberg
- 5 Henry Jersby
- 6 Sune Svanström
- 7 Aston Fröijdh
- 8 Manne Andersson
- 9 Erik Persson
- 10 Gunnar Hjorth

Harry Johansson, Helge Rastman och John Stéen visar hur en simulant behandlas. Karl-Erik Aberg verkade alltför "sjuk".

På station "Försvar av byggnad" kammade grupp Olle Karlsson in de flesta pluspoängen.

I samband med övningarna upphittades:

En ammunitionsväska innehållande: en ölflaska med kaffe omlindad med en vänsterstrumpa och ett Aftonblad av den 24 maj som sedan var fäst med en grön konserveringsring. I väskan fanns också en kopp samt två st limpsmörgåsar med stekt strömming.

Väska nr två innehöll en ölburk av Tingsryds fabrikat samt en scarf. (Troligtvis Dahlas) Mackorna och den övriga utrustningen återfås efter hänvändelse till materialförvaltaren Ture Nyrén tel. 314.

Driftvärnsrekryterna rastar efter marschen från staden.

KLIPP UR EN DAGSTIDNING

Driftvärn från Arboga vann rikstävling.

Driftvärnet vid CVA—UHF i Arboga har vunnit en riksomfattande driftvärnstävling i vilken driftvärnen från hela landet deltog. Den hade föregåtts av utslagningstävlingar på hemmabanorna och i den slutliga tävlingen, som omfattade stridsskjutning på gevär, kpist och kg, spräng- och mintjänst, handgranatskastning, vakt- och sjukvårdstjänst, vann laget från Arboga före tvåan, Malmslätt CVM. I det segrande laget deltog Gunnar Merkén, chef (k-pist), Åke Dandanell (kg) samt gevärsskyttarna Gunnar Neuman, Bror Karlsson, Herbert Käberg, Lennart Larsson och Harry Hahne.

Resultat: 1) Arboga CVA—UHF 768 poäng. 2) Malmslätt CVM 743,5. 3) Söderhamn F 15 685. 4) Västerås F 1 669. 5) Nyköping F 11 632,5. Tävligen avhölls i Ramnäs.

Tage Wallqvist, Arthur Jönsson och Einar Edwardsson synar träffresultat.

HEMVARNETS STRIDSSKOLA

Ett effektivt och motståndskraftigt driftvärn förutsätter en god utbildning.

En god utbildning — erhålles genom anslutning till någon av nedanstående kurser. Flygvapnets driftvärnskurs äger rum den 19.5—25.5 1963.

Övriga kurser som Du kan anmäla Dig till: Skyddstjänst 24.2—2.3. Instruktörer i skyddstjänst 3.3—9.3. Gruppchefer 3.3—9.3. Gruppchefer 10.3—16.3. Hemvärns- och plutonchefer 10.3—16.3. Hemvärns- och plutonchefer 17.3—23.3. Närpansarvårnstjänst 10.3—16.3. Kulsprutetjänst (ksp/m 36) 17.3—23.3. Instruktörer i kulsprutetjänst 24.3—30.3. Mintjänst 17.3—23.3. In-

Samling för genomgång efter övningens slut. Foto Erik Persson.

struktörer i mintjänst 24.3—30.3. Driftvärnsmän ur PV driftvärn 24.3—30.3. Driftvärnsmän ur SJ driftvärn 31.3—6.4. Hemvärnsungdom i Björnänge 10.4—17.4. Sprängtjänst 21.4—27.4. Skyddstjänst 21.4—27.4. Vapentjänst 21.4—27.4. Driftvärnsmän ur SJ driftvärn 5.5—11.5. Hemvärns- och plutonchefer 5.5—11.5. Hemvärns- och plutonchefer 12.5—18.5. Driftvärnsmän ur TV driftvärn 12.5—18.5. Driftvärnsmän ur M och FV dv 19.5—25.5. Driftvärnsmän ur KAIF driftvärn 26.5—1.6. Hvingdom i fysisk träning 16.6—20.6. Närpansarvårnstjänst 7.10—13.10. Instruktörer i närpansarvårnstj. 14.10—20.10. Driftvärnsmän ur PV driftvärn 21.10—27.10. Kulsprutetjänst (ksp m/36) 21.10—27.10. Instruktörer i kulsprutetjänst 28.10—2.11. Driftvärnsmän ur PV driftvärn 4.11—10.11. Skyddstjänst 11.11—17.11. Instruktörer i skyddstjänst 18.11—24.11. Gruppchefer 25.11—1.12. Gruppchefer 2.12—8.12. Skyddstjänst 9.12—15.12. Sprängtjänst 9.12—15.12. Förstörringsarbeten 9.12—15.12.

KURSER 7.1—20.6 1963

Mintjänst 7.1—12.1. Skyddstjänst 13.1—19.1. Kulsprutetjänst (ksp/m 36) 13.1—19.1. Hemvärns- och plutonchefer 20.1—26.1. Hemvärns- och plutonchefer 27.1—2.2. Gruppchefer 20.1—26.1. Gruppchefer 27.1—2.2. Driftvärnsmän ur SV driftvärn 3.2—9.2. Hemvärnsungdom 10.2—16.2. Hemvärnsungdom 17.2—23.2. Förstörringsarbeten 10.2—16.2. Driftvärnsmän ur BRB driftvärn 10.2—16.2. Driftvärnsmän ur BRB driftvärn 17.2—23.2. Instruktörer i fysisk träning 17.2—23.2. Sprängtjänst 24.2—2.3. Instruktörer i sprängtjänst 3.3—9.3.

Är du intresserad så kontakta driftvärnsledare för närmare upplysningar.

VÄLKOMMEN I DRIFTVÄRNET

Bertil Blomqvist

Ordet fritt

Kvinnor! Skärpen Eder!

Inom CVA/UHF förekommer ett fenomen som tack och lov är mycket säreget: Kvinnor, så när som på något enstaka undantag, svarar i telefon med bara sitt efternamn! Nu vill jag och alla övriga herrar i fortsättningen höra fru eller fröken framför Edra namn när Ni svarar i telefon. Inom företaget grasserar tack och lov inte tituleringsjukan något nämnvärt, men om någon skulle vilja tilltala er med fru Svensson eller fröken Karlsson eller vad Ni heter, så borde Ni väl kunna tala om vad och vem Ni är för vederbörande utan att han (eller hon) skall behöva fråga. Det tycker jag tillhör vanlig fundamental artighet.

Dessutom anser jag att det skulle räcka med "Ni" när inte "Du" är passande. Men så radikal är det inte värt att vara i titelsverige.

Vän av ordning.

— // —

Hallo, Hallo!

- Are you there?
- Yes, who are you please?
- Watt.
- What's your name?
- Watt's my name!
- Yes, what's your name?
- My name is John Watt.
- John what?
- Yes.
- I'll call on you this afternoon.
- All right. Are you Jones?
- No I'm Knott.
- Will you tell me your name please?
- Will Knott.
- Why not?
- My name is Knott.
- Not what?
- Not what, Knott.
- What?
- ?

Werners lilla flatskratt är säreget, men uppiggande. Se på Tunås i bakgrunden. Studenter som gatusångare.

Werner Larsson deklarerade för snart ett år sedan, att han skulle frånträda sin befattning som elevhemsföreståndare vid Flygförvaltningens verkstadsskolas elevhem i Arboga. Han avgick den 30 juni i år, men kvarstod i tjänsten under juli och någon vecka in i augusti. I denna sista avskedets vecka samlades representanter för CVA, FFV och KFUM, på elevhemmet i Ekbacken för att hedra och hylla Werner för hans värdefulla och mångåriga insatser. Därjämte många andra med samma avsikter. Bland dem elevhemsföreståndarna och husmödrarna vid elevhemmen i Malmslätt och Västerås. Efterträdaren Sten Westerman med familj fanns också med. Det blev en stämmningsmättad kväll, där avskedets allvar starkt lättades upp av den wernerska glädjeatmosfären.

Werner hade placerats på hedersplats omgiven av fruarna Högfeldt och von Köhler. Blommor och levande ljus på det till måltid dukade bordet förgyllde ytterligare bilden av Werner. Musiken var i den inledande timman högtidsstämd. Herman Fäldt hade satt sordin på fiolens strängar och Gösta Kling trampade försiktigt på pianopedalerna. KFUM-sekreteraren Erik Tunås var kvällens värd och inledde talens rad med ett välkommen och några hyllningsord till Werner.

— Werner har bara ett namn, och det är Werner. Det är det som är det tjusiga med honom, att han skapat ett slags nimbus omkring sitt namn genom sitt sätt att vara.

Flygdir. Anders Högfeldt framförde CVA:s tack och vännernas hyllning. — Vi känner alla vemod inför tanken, att vi i kväll för sista gången sitter tillsammans med dig här i elevhemmet. I

Werner går — Sten kommer

egenskap av chef för CVA får jag tacka dig för alla insatser, du gjort för oss. Det är inte lätt att umgås med ungdom, har någon sagt. Du har skött ungdomen så, att den har gillat dig. Att vara tillsammans med ungdom gör att man själv känner sig ung och du är ett strålände bevis därpå.

Högfeldt överlämnade från vänner en penninggåva och en bukett röda nejlikor samt som sin egen gåva en flygplanmodell av Draken. Fru Högfeldt överräckte blommor från damerna led-sagade av varma ord.

E. von Köhler, FFV, överlämnade som minnesgåva från verkstadsskolan i Västerås en smidd golvljusstake, tillverkad av eleverna vid skolan.

— Jag vill inte skrämman din efterträdare, yttrade von Köhler, men det är en svår uppgift att fylla luckan efter Werner.

Han betonade, att Werner varit ini-

lämnades av fru Sonja Sandberg, som i ett nyansrikt anförande gjorde små avslöjanden om Werners sätt att umgås med kvinnorna.

Yrkeslärare Bertil Söderberg talade för verkstadsskolan vid CVA och gav exempel på Werners förmåga att återställa elevernas nerver till jämvikt efter någon påfrestning i skolan. Han påvisade vad Werner även i andra sammanhang betytt för verkstadsskolan.

Werner smög sig försiktigt bort från bordet och viskade i förbifarten. — Ska det bli nån sprutt på det här, så är det bäst att jag hjälper till.

Han slog sig ner vid pianot och det blev allsång i Werners särklassiga stil.

Kvällen gick och det blev dags för Werners svåra stund. Han skulle tala om sig själv och om hur han upplevt denna kväll. Han gjorde det enkelt, men samtidigt elegant.

— Jag har mött så mycken sympati i

Werner visar sin fina utmärkelse — KFUM:s förtjänststecken — för övering. Lars-Harry Larsson, flygdir. Anders Högfeldt med fru Ella, husmor Sonja Sandberg och sekr. Erik Tunås.

tiativrik och en glädjespridare av stora mått.

Verkstadsskolans kamratförening uppvaktade genom en av eleverna med ett fång blommor.

Erik Tunås gav några glimtar från kontakterna med Werner i arbetet och klargjorde KFUM:s stora tacksamhet mot Werner. Han utdelade till Werner KFUM:s riksförbunds förtjänstplakett.

Kvinnorna kring Werner — husmödrarna vid elevhemmen i Arboga, Malmslätt och Västerås — tyckte, med kännedom om hans ömma känslor för kaffetären, att det var lämpligt att uppvakta med en kaffebryggare. Den över-

mitt arbete, som jag tyckt så mycket om. Jag tackar för alla gåvor och alla blommor. Ni förstår mig och får lov att läsa mellan raderna, sade Werner bl. a. Han inrymde i sitt tal också ett lycka till åt sin efterträdare. Han förklarade till sist, att han inte skulle flytta från staden.

Familjen Westerman blev också i andra sammanhang varmt välkomnad till sitt nya arbetsfält och fru Westerman fick mottaga blommor.

Erik Tunås avslutade denna inte endast för Werner minnesrika kväll med ord som bjöd till stillhet.

Old Jim....

Werner fick Högfeldts Draken-modell. Stolt visar han upp den för imponerade grabbarna Westerman samt efterträdaren Sten Westerman med maka
Foto Reinhold Carlsson

Avslutning med yrkesskolan

CVA Yrkesskola har haft avslutning på läsåret, med en kaffestund på CVA-mässen, lärare och elever tackades av personalchefen Folke Ericsson och eleverna överräckte blommor till lärarna Davidsson, Lundström och Söderberg. Därefter fotograferades klasserna med sina lärare.

I klass II har tretton (13) elever erhållit teleutbildning av yrkeslärare Lundström, i klass I har femton (15) elever getts grundläggande yrkeskunskaper av yrkeslärare Davidsson. Fjorton elever fortsätter i klass II en man går över till gymnasiet. I klass I tas femton nya elever in till höstterminen 1962.

Studieresa.

Måndagen den 6 augusti kl. 07.00 (den dagen det var sommar) stod tretton elever och ledare väntande på buss som skulle föra dem ut på studieresa till bl. a. Norrköping, Linköping, Göteborg och Trollhättan. Vi skulle fara tillsammans med yrkesskolorna på CVM och CVV, årets arrangör var CVM och ansvarig ledare föreståndare Liljebäck CVM. Första resmålet var Saab i Linköping där det blev rundvandring och efteråt bjöds det på lunch.

Intressant 1 — lättmetallplåt förvaras i kylskåp med en temperatur av -40° under lång tid för att behålla mjukheten, därefter dras och bockas de till önskad form och har några tim-

mar samma hårdhet som normalt dock utan spänningar.

Intressant 2 — Tillverkning av Draken på löpande band.

Intressant 3 — Användning av s. k. honungskakor i moderna flygplan till bärande konstruktioner.

Nästa besök gällde en elektronisk industri, NEFA i Norrköping med ca 4.500 anställda. I en stor lokal arbetade 700 à 800 flickor med tillverkning av transistor- och TV-apparater på löpande band. Produktionen för hela fabriken kunde uppgå till 1 TV och 2 radioapparater per minut! Eftersom det går 2.700 minuter på en 45 timmars vecka kan var och en beräkna årsproduktionen.

Efter övernattnings och frukost på elevhemmet i Malmslätt fortsatte vi färden mot Göteborg. I Gränna gjordes uppehåll för bad, men det var endast en som vågade sig ut i vågorna — vattnet kändes friskt och skönt —!

I Göteborg inkvarterades vi på "Betelskeppet", en båt som liknade Noaks ark, men som visade sig vara trivsamt kanske mest beroende på det enkla och charmerande värdskapet.

Här hade vi två eftermiddagar lediga att göra vad vi ville. Några var på Ulevi och SM i fri idrott och andra gick runt i staden för att köpa minnessaker

och fotografera. Kvällen ägnades nästan till 100 procent åt Liseberg med dess möjligheter; Jazzbaletten, revy med Bibi Johns samt dans i alla valörer.

På onsdag förmiddag gjorde vi ett tre och en halv timmes studiebesök på Götaverken, där vi fick se motortillverkning som skedde i block. Varje cylinder representerade ett block och kunde användas separat även om detta inte utnyttjades praktiskt. Utskärning av skrovdetaljer samt uppmärkning av plåtar, vilket tillgick på sådant sätt att en bild projicerades från 14 m höjd ner på dessa stora plåtar och sedan kröp märkare omkring och gjorde körslag där detaljer skulle fästas eller skäras ut. Noggrannheten var mycket hög.

En flytdocka fick vi också gå ombord på. En imponerande anläggning. Man skulle kunna stoppa in sex administrationsbyggnader, typ CVA, staplade två och två på varandra, och ändå ha plats för parkering av bilar på sidorna. Tråkigt nog öste regnet ner under hela besöket.

Torsdag förmiddag åkte vi till Sjöfartsmuseet med dess otroliga innehåll av allt som rör sig på, i och omkring vattnet. Där stiftade vi bekantskap med amanuens Karlsson, guide och stor pedagog. Även akvariet hann vi med att ta en titt på med alla sina vattendjur, bl. a. en alligator av ett par meters längd.

Därefter ställdes kosan mot Trollhättan och Svenska Flygmotor, SFA. En mycket intressant sak var luftmagasinet, ett stort hålrum under jord, som fylls med komprimerad luft och efter hand som luften förbrukas fylls rummet med vatten. Trycket på luften bibehålles på så sätt relativt konstant. Detta luftmagasin användes vid prov i vindtunnel, när det krävs mycket hög lufthastighet. Attraktion nummer två på SFA var matsalen, som samtidigt kunde utspisa ca 800 gäster.

Saab biltillverkning fick vi ej se p. g. a. ombyggnad av fabriken. Vad nu denna kan innebära.

Övermätta och belättna åkte vi sedan till vandrarhemmet i Trollhättan för att sova ut innan fredagens etapp: Trollhättan — Jönköping — Linköping — Örebro — Arboga. Till Linköping kom vi på fredag kl. 16.00, där åt vi middag, sade adjö till våra reskamrater från CVM och styrde därefter kosan hemåt.

Summering: En lyckad resa, trevliga ungdomar, bra chaufför, inga missöden, nya platser, andra miljöer och vidgade vyer.

Önskedrömmar för framtiden: Bärbara trådlösa telefoner vid studiebesök samt ett besök på utländsk industri.

Bertil Söderberg

Planeringsverksamheten inom tekniska avdelningen

Övering.
Nils
Åkerblom

Arbetsuppgifterna inom tekniska avdelningen äro till övervägande delen av karaktären ingenjörsarbete. Till skillnad från specificerade verkstadsarbeten vid maskiner och arbetsbänkar, är det vanligen mycket svårt att exakt bestämma erforderlig tid för utvecklingskonstruktions- och liknande arbeten. Det ligger nära till hands att ingenjören, för att vara garderad mot kritik, ogärna lovar en exakt tidpunkt för färdigställande av ett visst arbete, främst på den grunden att han först när arbetet är slutfört har ett grepp om dess omfattning. Nya idéer under arbetets gång kan ibland ställa krav på kraftigt ändrade tidplaner. För att få ett starkare grepp om beläggningen och resurserna inom tekniska avdelningen, en klarare bild över verksamheten, samt möjligheter att åtaga sig nya arbeten, tillsattes hösten 1961 en utredning, för att söka klargöra en planeringsmetod, som tar hänsyn till ovan nämnda svårigheter och ändå ger ett relativt fast grepp om beläggningen. Speciellt väsentligt är att sådana arbetsuppgifter inom tekniska avdelningen, som måste vara slutförda, innan ett arbete inom produktionsavdelningen kan starta blir entydigt och säkert planerade. Planering är ett instrument, som varje chef och varje man måste utnyttja för att han skall få ett riktigt utbyte av sin personal respektive sig själv gentemot sin arbetsgivare. Ansvaret för planeringen åvilar till syvende och sist varje chef och varje man inom tekniska avdelningen. Den gemensamma planeringen av företaget CVA sker i planeringsavdelningen på vars skuldror vilar ansvaret för samordning och bevakning av verksamheten såväl inom produktionsavdelningen som inom tekniska avdelningen. Sålunda ingick i arbetsgruppen för T-planering chefen tekniska centralkontoret, chefen för planeringen, chefen sambandsplanering samt en representant från eltekniska kontoret. Efter en allmän genomgång av problemställningarna framkom bl. a. att arbetsuppgifterna måste klargöras och klassas i några olika huvudgrupper. Nämligen:

- "bottenbeläggning" t. ex. administration, konsulterande verksamhet, chefsfunktion m. m.
- reservkapacitet för semester och sjukdom samt brådsakande och oförutsedda arbeten
- ständigt pågående rutinmässiga arbeten d. v. s. huvuduppgifter av långsiktig karaktär, som mer eller mindre dagligen ingår i arbetsrutinerna

d) övriga tidbundna arbetsuppgifter.

Av ovan angivna klasser är det den sista d), som man i första hand tänker på, när man utför planering inom en enhet. Det är lätt att ibland glömma bort att planera för de övriga a — c speciellt om man icke noga följer upp i vilken omfattning sådana arbeten upptar tiden för en viss enhet eller en viss man.

Efter denna första kartläggning bearbetades en idé, att man med hjälp av hålkort och datacentralens maskiner skulle genomföra bättre planering inom T utan avsevärd utökning av personal. Sålunda utvecklade planeringsavdelningen i samråd med datacentralen samt arbetsgruppens övriga medlemmar ett system, som först prövades under ett kvartal inom kommunikationsdetaljen. Resultatet av försöksverksamheten blev så positivt att chefen för CVA beslöt successivt införande av systemet på tekniska avdelningen i sin helhet. Hittills har systemet införts på delar av robottekniska kontoret och näst i tur står radardetaljen.

Systemet bygger i huvudsak på uppgiftslämnande från varje enskild man inom tekniska avdelningen där det aktuella läget på föreliggande arbetsuppgifter redovisas. Rapporteringen sker på blanketter avsedda för hålkortsbearbetning och uppgiftslämnaren skall där ange bl. a. tidpunkt för beräknat färdigställande av ett arbete. Avsikten är att varje man härigenom tvingas att bedöma erforderlig tid och därefter sträva att innehålla denna tid. Härtill kommer att senare uppkommande synpunkter och krav som synes erforderliga och som kräva förlängda arbetstider införas i kalkylerna först när de blir kända. Härvid kan beslut fattas beträffande nödvändighet och möjlighet till att förlänga ett arbete med ytterligare nya avsnitt.

De utarbetade principerna ger förnämliga möjligheter till snabb framtagning av aktuella sammanställningar av önskade uppgifter angående tekniska avdelningens arbetsuppgifter och beläggning. Vissa arbetsuppgifter klassas särskilt och redovisas rutinmässigt per vecka eller månad. Andra uppgifter kan erhållas genom att man från datacentralen begär lämpliga utdrag och sammanställningar. Systemet lovar mycket gott för framtiden och kan sägas utgöra ett efterkalkylsystem för en relativt exakt förkalkyl.

— // —

Artikel om systemets praktiska tillämpning kommer i nästa nummer.

Lördagen och söndagen den 1—2 sept. avgjordes Försvarsverkens Civila IF:s mästerskap i varpa. CTV i Motala svarade för arrangemangen och tummelplats var Råsnäs, eller liktydigt med den plats som utgjorde skådeplats för årets stora SM i varpa. CVA representerades av 6 man, dels individuellt och dels med två lag och framgångarna blev av skiftande karaktär. Lördagens tävlingar som bedrevs under de mest gynnsamma väderleksförhållande inleddes med centimeterkastning och här svarade Ville Liljehammar för bästa arbogaprestationen med en 9:de placering och 12,01 m. fel på de 36 kasten. Representationen gällde i propagandaklassen där segraren G. Karlsson uppnådde det förnämliga resultatet 9,22 m. Stig Hahne placerade sig som 13:de man med 12,60 och övriga CVA:are antecknades för: 20) Matz Grankvist 20,27. 27) B. Harlén 21,87. 29) A. Bertilsson 22,67 m. och Holger Larsson 26,00 m. I den efterföljande lagtävlingen i kula slogs CVA lag 1 ur grupp A för att sedan slå sig fram till segern i B-gruppen. För andra laget gick det mindre lyckat då man åkte rakt igenom grupperna dock i ett par fall genom hårda uppgörelser. Som helhet skall sägas att tävlingarna blev mycket lyckade även om söndagens ihållande regn givetvis satte en del sor-din på de agerande.

Bengt Harlén.

Oss bilägare emellan

Eddie Westerlund, CVA, och Gösta Sandkvist, UHF, har varit de bästa vänner. Nu hände det sig att Westerlund bytte bort sin Citro mot en Peugeot. Sandkvist, som fortfarande är ägare till en Citro av den exklusiva modell, som Eddie haft, ringde omedelbart upp Eddie, när han fått vetskap om dennes avfall.

— Du, Westerlund, jag ska be att få tacka för vad som varit. Hädanefter kan det inte bli tal om samarbete oss emellan i någon form. Punkt och slut och luren på.

*

Ingvar Gustavsson har inte utan orsak under många år burit namnet Volvo. Nu kom någon och viskade, att det fanns anledning att byta ut hans namn mot Fårskallen. Anledningen skulle vara Ingvars besiktning av Får-tallen härförleden. Alltför elakt tycker nog de flesta, så det blir ingenting av med det.

Semester i Francos land

Caritha berättar

En stor rund sol, 30–35° i skyggan, ett kristallklart blågrönt medelhavsvatten — så fick jag uppleva min semester 1962.

— Efter en underbar flygresa från Malmö via Hamburg—Genève och de Schweiziska alperna fram till Valencia, var jag så äntligen i Spanien, mitt semester mål.

När så trappan var framrullad till planet och flygvärdinnan slagit upp dörrarna, möttes vi av ett strålande solsken och en värme som var fantastisk. Man nästan ryggade tillbaka för denna värme, då man från Sverige haft med sig minnet av regn och kyliga vindar.

Vi passerade tullen relativt snabbt, trots att spanska tullpersonalen gick igenom alla våra väskor. Därefter var det passvisning, och sedan väntade en buss för att köra oss till Benidorm, en fiskeby, cirka 14 mil söder om Valencia.

Under denna bussfärd såg man något av det verkliga fattiga Espanol. Man såg människor, trasigt klädda, ofta i svart efter den katolska seden. Vi passerade milslånga plantager med risodlingar, vilka givetvis konstbevattades.

Pinjeträden gled förbi ett och ett, de var faktiskt inte många, men de fanns där. Även andra träd var planterade efter vägarna för att i möjligaste mån skydda den torra marken.

Vägarna i detta land var förvånadsvärt goda, men givetvis inga riksvägar. På de små siöarna kunde man se fiskare i sina båtar sökande efter ål. Det var faktiskt något av japansk stil över detta.

Typiskt spanska hus gled förbi, de flesta fyrkantiga och vita, och alltid såg man tvätt hängande på taken. Fallfärdiga byggnader, som skulle fungera som boningshus, låg i småbyar med igenvuxna s.k. trädgårdar. Ofta när man passerade ett litet samhälle syntes kvinnorna sitta i en grupp utefter gatorna med sina handarbeten. De flesta verkade på sina dukar eller påtade på fisknät.

Männen syntes inte ofta arbeta, men man såg dem desto oftare samlade kring ett glas vid någon trottoarsservering.

Något man förvånades över var att inga tiggare förekom, en och annan positivspelare syntes dragande sitt positiv och med sin hatt placerad på gatan, men även det ganska sällan.

Efter några timmar var vi i Benidorm, den lilla fiskeby som vi tänkt oss. Men i stället dök det upp en mindre små-

stad, med allt från tjuvfäktningsarena — varuhus — nattklubbar och en kilometerlång badstrand. Och här semesterade minst 5–10.000 turister från hela Europa.

Vi blev inkvarterade på ett litet, men mycket prydligt hotell, där vi snart blev goda vänner med personalen. Särskilt två väldigt söta och trevliga spanjorskor, vilka hade namnen Valentina och Fina, och som de tycktes vara väldigt stolta över.

Även mitt namn lyckades de lära sig, och så snart jag visade mig, ropade de, hej — hej Caritha!

Första kvällen i Benidorm, blev det en rundtur i staden, för att lära känna denna ort, som skulle bli vår hemort i 15 dagar. Femton dagar fulla av sol och bad.

På plagen med sina bekväma solstolar och sitt svalkande vatten, vistades vi största delen av dagarna.

Alla dagar började med frukost klockan 9 på morgonen, och den bestod alltid av te och rostat bröd med marmelad.

Lunchen intog man först klockan två och där återkom alltid en stående rätt av tomater, korv och sardiner i olja, något som kanske blev i det tjugigaste laget. Men därefter följde ofta risrätter, fisk eller den spanska nationalrätten paella, vilken bestod av skaldjur kokta i ris, och som var mycket god. Den spanska siestan intog även vi svenskar, man orkade faktiskt inte gå ner till stranden varje dag efter lunch. Ofta vilade man ett par timmar och gick sedan ut för att shoppa eller se sig om i staden.

Så sent som klockan 9 serverades middagen, då man fick soppa följt av någon fisk eller kötträtt och som efter rätt serverades meloner.

Efter denna middag besökte man nästan alltid en trottoarsservering för att ta sig en drink, innan man gick ut för att se vad natllivet i Benidorm kunde bjuda på.

Ofta besökte vi en svensk nattklubb med trevligt uppträdande, ofta då flamcodansörer och kastanjettdansande spanjorskor.

På denna nattklubb serverades också pannkaka, vilka många svenskar åt med förtjusning — alla gillade faktiskt inte den spanska maten. Själv tyckte jag den var mycket bra — och man får ta seden dit man kommer.

Vi såg också spanska studenter som gick omkring på gatorna och spelade för att tjäna ihop till nästa års studier.

En kväll gjordes ett besök på Europas största nattklubb, som rymde 7.000 människor. Det blev en upplevelse att se hur olika etage var indelade med olikfärgad belysning.

Musiken spelade nonstop och dansade man med en spanjor, var det damernas sed att säga till då man ville sluta.

Den berömda Olympiabaletten från Paris gjorde ett verkligt tjugigt framträdande, varefter en spansk skådespelerska i stil med vår Kathie Rolfsen hade enmansteater och berättade historier på det spanska språket under en timme. Vilket var mindre roligt för oss svenskar, eftersom ingen behärskade språket.

En neger tog sedan vid, och han var något av mästare i twist och den nya dansflugan madison. Han gick även ner bland publiken och sökte en partner. Och med min vanliga tur, stannade han framför mig, bockade och frågade You like twist? Mitt sällskap räddade mig med orden She cant, förmodligen önskade de inte se mig i twist med denna neger, och det kanske var tur, eftersom jag inte behärskade dansen.

I resan ingick också en åsnetur i bergen. Även där var jag med och trevade mig upp på en åsna, beredd att företa en timplång åsneritt förbi citronlundar och bambuskog, vilket blev en rolig upplevelse. Åsneturen avslutades vid en gammal spansk servering, där vi kunde se befolkningen dansa sina passodoubles. Här var alla fattiga men så oändligt lyckliga och glada.

Ett sötvattensfall fanns där också, där vi kunde få oss ett dopp. Men vattnet var alldeles för kallt, då vi nu var vana vid det salta vatten som fanns i Medelhavet. Och badet påminde oss alltför väl om den svenska badsom-

forts. sidan 25

Kamp mot fördom

Lena berättar för Gunnel

Hultberg får goda råd av Seffer och Holmqvist.

Allt flera kvinnor ger sig numera i kast med förut mer eller mindre privilegierade manliga yrken. Någon kvinnlig flygingenjör har vi ännu inte i det svenska flygvapnet, men en som hoppas på att få bli det är teknolog Inger-Lena Hultberg. Tillsammans med en grupp manliga flygingenjöraspiranter kom hon till CVA i början av augusti för att praktisera här i tre veckor, och vi passade på att få en liten pratstund med henne.

Fröken Hultberg studerar teknisk fysik vid Tekniska Högskolan i Lund. Hon tänker bli civilingenjör, och sedan hoppas hon på att få ett arbete, som har med flyg att göra. Hon vill också lära sig flyga jetplan. I ett par omgångar har hon försökt komma in vid flygvapnet som flygingenjöraspirant i flygförartjänst, men det har blivit vänliga men bestämda avslag. I stället har hon nu blivit antagen som extra flygingenjöraspirant i marktjänst. Paragraferna föreskriver värnpliktskyldighet för att kunna bli antagen som flygingenjör, och eftersom kvinnlig värnplikt inte förekommer, har man löst denna fråga genom att antaga fröken Hultberg som "extra" flygingenjöraspirant. Som sådan kom hon alltså till CVA, och här har hon fått alternera mellan olika avdelningar för att hinna samla så många erfarenheter som möjligt.

— En lärorik tid ur många synpunkter, konstaterar hon. Här finns så många förnämliga apparater och instrument av alla de slag att försöka komma underfund med, och inte minst värdefullt är det att inifrån få se hur en sådan här verkstad fungerar och är organiserad. Vid första presentationen av CVA föreföll det hela skrämmande effektivt. Känslan av det opersonliga hos ett stort företag försvann dock,

när jag väl kom i kontakt med människorna ute på avdelningarna.

Fröken Hultberg fortsätter studierna vid högskolan i höst och anser sig kunna se tillbaka på en väl använd sommar. Att hon slagit in på den tekniska banan, baserar sig på ett brinnande intresse för allt vad teknik heter — ett intresse, som vaknade redan i barnåren. Trots alla gamla fördomar tycker hon att ett tekniskt yrke bör ligga lika väl till för en kvinna som för en man.

— I början hade jag nog ibland vissa svårigheter att bli tagen på allvar, medger hon, och berättar bl. a. ett par episoder från F 10, där hon tidigare praktiserat ett par somrar och fått hjälpa till med jetplan-översyner. Folk tror i allmänhet inte att jag är så gammal som jag är. Första dagen fick jag åka på barnbiljett ut till flotttiljen, och när jag sedan talade om att jag skulle börja som praktikant, blev jag hänvisad till köket. När jag så småningom hamnade där jag skulle, försökte de sätta mig på det hala. Slängde till mig en ventil med kommentaren "den ska sitta vid vingkanten". De trodde säkert inte att jag skulle veta varken vad en vinktank är eller hur man bär sig åt att skruva i en mutter. Något snopna blev de, när jag alldeles på egen hand fick ventilen på plats. Därmed var isen bruten och jag blev accepterad.

Bra har det gått också här på CVA. Gör man en tabbe, händer det att man får höra "det är för att du är flicka". En pojke, som kanske gör samma misstag, behöver ju inte riskera att få kommentaren "det är för att du är pojke".

Fröken Hultberg räknar med att det tar ytterligare minst tre år vid högskolan innan hon är färdig med sin civilingenjörsexamen. Under skolfrierna skall hon fortsätta att praktisera med sikte på att bli flygingenjör. Hoppet om att få komma över i flygförartjänst har hon inte ännu förlorat. Hon kommer att söka på nytt. Inte bara därför för att hon är "flygsugen" utan även för att hon räknar med att ha nytta av en flygutbildning i sin kommande yrkesutövning.

— Jag har blivit lovad anställning inom flygvapnet, när jag är färdig med studierna, berättar hon och tillägger med tjuvpojksgrimten i ögat — om det nu bara går att finna någon lämplig titel för mig.

Min uppfattning är den, deklarerar hon vidare, att med den teknikerbrist som råder, bör det vara ett allmänt intresse, att man tar vara på alla som

ELEVTRÄFF BLEV FULLTRÄFF

En kväll i maj — fredagen den 18 — samlades ett 50-tal f. d. lärningar vid CVA yrkesskola på Mässen till en elevträff. Där fanns också tidigare och nu verksamma yrkeslärare. Nils Tornebrink, Holger Mörk bland de förra och Bertil Söderberg en representant för den senare gruppen. Man skakade hand, pratade, åt god mat, sjöng allsång, hurrade för Werner och stortrivdes på alla sätt.

Bakom träffen låg tanken, att elever som gått ut yrkesskolan, skulle träffas förslagsvis vart fjärde år. Därigenom skulle de få större möjligheter att uppehålla kontakten med varandra och de som slutat vid CVA kunde få besöka sin gamla arbetsplats. Initiativet togs av Lennart Ekström. Han fick hjälp av Bo Engdahl och Lars-Olof Jansson. De hade ingen svårighet att få stöd av företagsledningen och personalorganisationerna. Alla elever som gått ut yrkesskolan inbjöds till elevträff. Sexton utombys elever förklarade, att de hade möjlighet att komma. För dem blev det en heldag på CVA.

Samling på Mässen på morgonen. Chefen för CVA, flygdir. A. Högfeldt, hälsade besökarna välkomna till CVA och redogjorde för viktigare händelser och utvecklingen under den tid, de gamla eleverna varit borta från CVA. Efter kaffet blev det rundvandring med CVA-anställda elevkamrater som ciceroner. Man bjöds på lunch på elevhemmet och fick sedan tillfälle att göra besök på sina tidigare arbetsplatser. Ett mycket uppskattat inslag i CVA-besöket.

Så kom kvällens elevträff på Mässen. Gissa att det blev hög stämning, då ett femtiotal ungdomar med Werner i spetsen satte fart på minneskavalkaden. Det var inte bara den rörande historien om "Wilhelmina", när han lackerade delar av sin motorcykel i alla tillgängliga spisugnar i Elevhemmet. Det medförde att husmor inte kunde baka på lång tid. God mässmat fyllde hungliga magar och det blev ett och annat tal som avbrott i det livliga bordsnacket. Werner hamnade vid pianot och sällan har väl allsång klingat så vilt inom Mässens väggar.

har lust och fallenhet för ett tekniskt betonat yrke — oavsett om det är man eller kvinna.

GRy.

Fiske med framgång

Sven Sjöberg, elektriker vid CVA, fyllt 50, alltså en vis man, men dessutom levnadskonstnär. Jag mötte honom en kväll på stan.

— Du, jag har en liten grej för Bergtrollet.

Vi gick ner mot ån. Satte oss på en parksoffa ned mot Hamnbron. Ån flöt stilla och lugnt. De gamla kåkarna på andra sidan ån lutade sig mot varandra, liksom för att slumra in mot natten. Någon matade änderna på ån. Plötsligt kom mäsarna skrånande. Deras vita vingar blixtrade till i vändningarna, när de försökte snappa åt sig brödbitarna framför näbben på änderna. Andmatarren gick och det blev åter lugnt.

Då berättade Sven Sjöberg med sin nästan viskande röst. Lugnt och stilla. Utan åthävor, men ändå intensivt.

— Under semestern hamnade jag i Dalarna — Mockfjärd vid Dalälven. Det var en fin idyll i de gamla byarna. Jag hade spinnspö. Försökte fiska i älven, men vädret var inte det bästa för en fiskare — som jag. Men så kom lördagen med strålande sol. Det blev en bättre middag på en balkong över Dalälven. Stämningen var god — fint värdfolk. Så skulle vi helt naturligt ut och prova på fisket. Det var på blanka eftermiddagen och ingen hade väl några större förhoppningar. Jag slängde bara ut. Trodde att jag fått bottenapp, men så kände jag den där mystiska styrningen. Då var det dags att hala in. Men det tog tid, innan jag fick se min fisk. En jättegädda. Alla stirrade med stora ögon. Det var inte precis gott om fisk i sjön och sådana här bestar såg man sällan. Jag hade ingen håv och hur jag krånglade, så stack gäddan med mitt bästa drag i munnen. Jag såg hur hon dök rätt ner i djupet. Inte vet jag vad som hände i min hjärna. Jag var inte klädd för att bada. Bästa helgdagsrocken satt på. Innan sekunden gått befann jag mig dock i vattnet, famlande med armarna efter min gädda. Och så — rätt vad det var hade jag ett stadigt tag om manken på flykten. Och så krånglade jag mig i land med min fångst. Efteråt har jag försökt klarlägga mitt handlings sätt. Vattnet var klart och djupet verkade vara en meter, men det var betydligt djupare. Gäddan var förmodligen både uttröttad och omtöcknad efter den långa matchen.

Jag tittade rakt in i Svens gråblå ögon. Han förstod min frågande blick.

— Ja, det låter faktiskt som en fiskarhistoria, men det är absolut sant. Men du ska få höra om en fiskare, som inte höll sig till sanningen.

Gill.

Werner hyllas i ett rungande leve, utbringat av Lennart Ekström. Foto Sven-Erik Brolin.

Timmarna ilade och det blev dags för avskedets allvar. Allvarligt och högtidligt, då det främst gällde Werners avgång från befattningen som föreståndare för KFUM:s elevhem i Ekbacken. De forna eleverna begagnade nu tillfället att få hylla och framföra sitt tack till Werner. De överlämnade minnesgåva och blommor. Hyllningarnas hjärtlighet underströks med ett rungande leve. Lennart Ekström avslutade med en summering av den lyckade träffen och uttalade den förhoppningen att ännu fler elever skulle möta upp till träffen 1966.

Old Jim

Werner i gullstol

Den 3 juni knackade det på dörren till den intet ont anande Werner Larsson i hans bostad.

Varpå det inrusade tre stycken elevhemspojkar som överlämnade en "kruka" ty det var hans 65-årsdag. Vidare bjöds han ut på en åktur, som började med förbundna ögon, varpå färderna gick genom Arbogas gränder och kvarter. Plötsligt stannade bilen, en röst frågade:

"Var är vi nu"? Werner satt tyst och försökte erinra sig.

— Här har jag nog aldrig varit förr, blev svaret. Han befann sig då utanför Ekbacken 8, "sitt kära elevhem".

Resan gick sedan till hotellet

På Arboga hotell finns ej hiss, vilket gjorde att Werner fick åka "gullstol" upp. Phu, vi var bara 3 st. Först bjöds mat som efterföljdes av kaffe i salongen. Där sade pojkarna sitt genom eleven Roland Karlsson. Han framförde att vi inte bara delat med oss av vår glädje, utan våra bittra stunder har Werner försökt sätta ljus på. En minnesgåva överlämnades, varpå Werner klinkade på pianot och vi sjöng för fulla halsar.

Jag träffade en inföding, som pratade dalmål, så jag knappt förstod honom. Han bodde ensam i en stuga vid sjön Tansen. Han hade ingen förstäelse för kastsjö. Men en gång skulle han och någon till prova. De hade en bit till sjön och brännvinet tog slut på vägen. Fiskaren kastade ut, när de kom till sjökanten. Han hörde kamraten skrika till. Han hade fått draget i näsan. Fiskaren lyckades ej ta loss det. Han tog av linan från spöet och lindade den kring örat på kamraten. Dagen därpå åkte de till doktorn. Han tyckte, att de var förståndigt folk. "I går kom det två en aning onyktra hit och den ena hade ett drag i örat. Men de hade inte tänkt ut, att de kunde ta av reven, utan den ena kom dinglande med spöet och liksom ledde den andra som en häst", berättade doktorn.

Så frågade jag, om det fanns kräftor i sjön. "Nu är det dåligt, gosse, men förr i min ungdom fanns det så mycket kräftor att sjön lyste röd". Då förstod jag, vem jag hade kommit i lag med.

Regnet började sila så sakta och vi satt tysta en stund och funderade båda över livets underligheter. Så gick Sven åt sitt håll och jag åt mitt.

Old Jim

—//—

Datamaskinen utslagen???

På gamla da'r blir människan barn på nytt, påstås det.

Då man besöker inköpskontorets räkningskontroll frågar man sig, om inte samma gamla goda regel ävenledes går igen på det rent materiella planet. Fröken Inga-Lill Andersson på räkningskontrollen, som sysslar med kontroll av reseräkningar, har nämligen konstaterat, att den bästa metoden att kontrollera reseräkningar är att tillgripa den gamla hederliga kulramen. Snabbt och elegant går det.

Kanske detta rent av kan ge oss jäktade nutidsmänniskor en tankeställare. Är det möjligen så att det även ifråga om *andra* än rent materiella ting finns värden från gången tid, som med fördel skulle kunna dammas av i vårt undermedvetna och till gagn och glädje tillämpas i samvaron med andra människor? Inte minst i arbetslivet!

"Valdemar".

—//—

VISDOMSORD

En timmes flit gör mer för att föstra glädje, förjaga dåligt humör och reda upp trassliga affärer än en månads klagan.

Benjamin Franklin

Från personal om personal Ture fyller 50

Karin Eriksson, Eric Andersson och Nils Andersson hyllades med blommor i mängd. Foto Reinhold Carlsson.

Tre trotjänare vid CVA, Karin Eriksson, Erik Andersson och Nils Andersson, avgick med pension den 29 juni. Fru Eriksson har varit städerska på byggnadsgruppen sedan den 31 maj 1948. Erik Andersson kom till CVA den 2 maj 1945 och har huvudsakligen arbetat på elanläggningen. Nils Andersson, som varit förrådsarbetare, började här den 4 juni 1951. Alla tre inbjöds sista arbetsdagen vid CVA till gemen-

sam kaffefest på Mässen, där de blev föremål för avskedshyllningar.

CCVA Anders Högfeldt tackade de blivande pensionärerna i varma ordalag för deras mångåriga insats i företaget, och överlämnade blommor. Med blommor avtackades de även av ordföranden i FCPF vad. 52, Ingvar Johansson. Representanter för arbetskamraterna deltog också i sammankomsten och frambar resp. avdelningars tack åtföljt av blommor och presenter.

UHF-PENSIONÄRER

Den 29 juni var det åter dags för 2 av UHF trotjänare att lämna sina arbetsplatser och sälla sig till pensionärernas växande skara.

Harry Reinhold Bernhard Pettersson, som varit anställd i statens verk sedan 1939 och vid UHF sedan 1947, avtackades av kamrer K. Hjertén, som önskade honom hälsa och välgång och hoppades att han nu i första hand skulle få god tid att njuta av sol och ljumma vindar under sommarens båtfärder. Blommor och blomsterchecker åtföljde talet.

Personalen, företrädd av fru M. Byström, tackade för gott kamratskap och önskade Harry många goda år genom att överlämna en kikare med textad adress samt blommor.

Genom de närmaste arbetskamraternas omtanke fick Harry göra sin hemfärd i lövad bil.

Johan Oskar Eriksson (alias Anners på brecken) började vid UHF 1951, som förrådsman. I yngre år reste "Brecken" som komiker runt i folkparker och på festplatser och på senare år har även UHF personal kunnat glädjas åt hans framträdanden, i samband med personalträffarna.

Bing E. Östlund avtackade Eriksson och önskade honom många goda år och även gäddor samt överlämnade blommor och blomsterchecker. Herman Andersson talade å kamraternas vägnar, tackade för gott och glatt kamratskap och överlämnade en subskriberad gåva och blommor.

K. H.

TV-rutan bjöd kväll efter kväll på EM-idrott. Det var fascinerande att se alla dessa idrottsmän och -kvinnor i ädel kamp om idrottslig ära. Tankarna gick en kväll till Ture Johansson — en av de våra, som visat kämpaglöd på brottarmattan. Jag kilade över till Herrgårdsgatan för att hälsa på honom och få en liten intervju. Det fanns dubbel anledning. Ture skulle fylla 50 år.

Ture växte upp i Kiruna — norrlandsstaden, som fostrat många brottare. Vid 18 års ålder blev stugan honom för trång och han flyttade till Stockholm. Blev vaktmästare på STI under några år. Flyttade till Katrineholm och jobbade på Pump-Separator i 5 år. Kom till Gevärsfaktoriet i Eskilstuna 1940, där han arbetade som kontrollant till 1949, då det blev UHF.

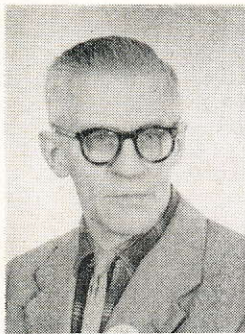
Redan i unga år började Ture brottas. En äldre broder, som var aktiv brottare inspirerade honom. I Stockholm brottades han för STI. Redan 1933 vann han sin första stora framgång — en andraplacing i SM, bantamvikt. Sedan hängde han med i toppen under många år. 1933—1948 placerade han sig som 2:a i SM 11 gånger och som 3:a 4 gånger. Genombrottet kom 1940, då han erövrade SM-tecknet i Stockholm. I olympiaden i London 1948 fick han brons i bantamvikt. Samma år deltog Ture i en Turkiet-resa, där de svenska brottarna vistades i tre veckor. Svenskarna vann hedersamt landskampen.

Ture Johansson har många glada minnen att berätta från sin brottartid. Han talar med vördnad om "V-Gurra", som i Nizza besökte det svenska brottarläget och skakade hand med var och en. Han berättar om ett minnesrikt besök hos Turkiets statsöverhuvud, men talar med avsky om de kattor, som strök omkring bordet på de turkiska restaurangerna. Han ger många småtrevliga episoder från den tid, då han var brottartränare vid Flottan. Prins Bertil var en av hans elever. Ture hade amiralsorder att kalla kungligheten för "prinsen", men i stridens hetta blev det du från båda sidor. Det blev hårda tag emellan, ty prins Bertil kunde både ta och ge på rätt sätt.

Ture Johansson blev på sin 50-årsdag uppvaktad i sedvanlig ordning av företagsledning och arbetskamrater. Förrådsdirektör Erik Nyberg överlämnade blommor och tackade honom för hans mångåriga och förtjänstfulla insats för UHF.

C.-H.

IN MEMORIAM

Byråing. Ivar Key-Åberg född den 16 nov. 1898 i Säby, Småland, avled månd. den 24 sept. 1962. Key-Åberg anställdes vid Flygvapnet 1927. Tjänstgjorde vid CVM 1934-1942 och kom efter en tid vid FFVS till F9 år 1943. Den 1 juli 1947 anställdes han vid UHF. Key-Åberg var en ytterst aktiv personlighet och han hade också bestämda planer för sin tid som pensionär.

Pensionär

Axel Pettersson

Den sista april uppnådde Axel Pettersson pensionsåldern. Han avtackades på Mässen vid en kopp kaffe för sin mångåriga tjänstgöring vid CVA. Pettersson har under större delen av sin anställningstid haft hand om städningen och mjölkförsäljningen i personalbyggnaden. Han kom till CVA i september 1950.

Från CVA talade överingenjör Lars-Harry Larsson, från fackföreningen dess ordförande Ingvar Johansson och från kamraterna verkmästare Folke Larsson. Den blivande pensionären hyljades också med blommor, och efter den lilla festligheten på Mässen skjutades han hem i företagets bil.

Vi önskar honom lycka och välgång för kommande dagar.

— // —

*Montör
Gustav Sköld*

Den 27 maj avled efter långvarig sjukdom motormontör Gustav Sköld. Han var född år 1913 i Karlskoga. Under närmare 18 år var hann anställd vid Nora Bergslags Järnväg, innan han i juli 1948 kom till CVA och började sin tjänstgöring på motorverkstaden. Sköld var en uppskattad arbetskamrat. Någon inbiten arbogabo blev han dock aldrig. Därtill var känslorna för den värmäländska hembygden alltför starka.

*Eldare
Hugo Nilsson*

Eldare Hugo Nilsson, som varit hårt drabbad av sjukdom de senaste åren, avled fredagen den 27 juli. Han var född år 1905 i Emmislöv i Skåne. I juni 1948 började han sin anställning vid CVA och kom då närmast från Hallsberg, där han bl. a. varit fem år i Kungl. Krigsmaterielverkets tjänst. Nilsson var god och gladlynt till sin natur. I yngre år for han till Amerika och prövade där sin lycka både som luffare och betjänt men återvände sedan till hemlandet och en lugnare tillvaro.

*Svarvare
Nils Johansson*

Svarvare Nils Johansson omkom genom drunkning lördagen den 4 augusti.

Budet om hans bortgång väckte djup förståmning bland arbetskamraterna vid CVA. Johansson var född i Eskilstuna år 1906. Han arbetade som revolver-svarvare vid AB Armaturfabriken Svea i Kungsör i 31 år, innan han den 18 augusti 1952 tillträdde anställningen vid CVA. Johansson var en duktig yrkesman och en god kamrat.

*Grovarbetare
H. Danielsson*

På eftermiddagen den 19 september sänktes flaggan till halv stång vid CVA med anledning av ett nytt sorgbud. En av trotjänarna, grovarbetare Helmer Danielsson, som det sista året varit sjukskriven, hade avlidit på Akademiska Sjukhuset i Uppsala.

Helmer Danielsson var född i Ludvika år 1901. Han var en lugn, sansad och plikttrogen man, som det var lätt att samarbeta med. Sin anställning vid CVA tillträdde han den 26 oktober 1946. Tidigare arbetade han under ett 20-tal år vid Gruv AB Lekomberg i Sörvik, ett par år hos AB Bergendahl & Höckert i Storuman och halvannat år hos AB Armerad Betong i Arboga.

*Hjälpmontör
Anders Larsson*

Hjälpmontör Anders Larsson avled söndagen den 30 september på Sörby lasarett. Han har varit sjuk sedan i våras, men dödsbudet kom oväntat, då han den senaste tiden verkat vara på bättringsvägen.

Larsson var född i Medåker år 1904. I december 1949 kom han till CVA och fick anställning på motorsektionen. Han var en omtyckt arbetskamrat, glad och lättsam till sin läggning. Innan han började sin tjänstgöring vid CVA, arbetade han vid Elektriska AB Skandia i Arboga.

Ivar Eriksson omges här av fr. v. sittande Anders Turesson och Tore Myrberg. Stående fr. v. Anders Högfeldt, Folke Ericsson, Sten Jonsson och Sigvard Brohmé.

Efter 14 års tjänst vid CVA har bilmekaniker Ivar Eriksson, vanligen kallad "Klipp-Ivar", avgått med pension. Han avtackades vid ett kaffesamkväm på Mässen den 28 september. Stämningen var god runt kaffebordet och bl. a. berättade den blivande pensionären historier från bilens barndom. När påtären väl var avnjuten tog CCVA A. Högfeldt till orda och tackade Eriksson för de många åren vid CVA.
— Jag är allvarligt orolig för hur

det ska gå med CVA-bilarna nu när "Klipp-Ivar" lämnar oss, yttrade han bl. a.

Tacktalet åtföljdes av blommor och en livstids prenumeration på Bergtrollet. Den populära pensionären fick även motta blomsterhyllning från FCPF:s avd. 52 genom plåtslagare Anders Turesson. Verkmästare Tore Myrberg förde arbetskamraternas talan och överlämnade penninggåva samt blommor.

Nya elever i yrkesskolan

Måndagen den 10 september påbörjade en ny kull lärlingar sin utbildning i CVA yrkesskola. Redan dagen innan var lärlingarna med föräldrar inbjudna till en träff på elevhemmet, där de välkomnades av elevhemsföreståndare Sten Westerman och bjöds på kaffe. Från CVA deltog personalchef Folke Ericsson, som gav en liten information om CVA, och föreståndaren för yrkesskolan, Bertil Söderberg, som orienterade om yrkesskolan. Både föräldrar och elever togs sedan med på ett studiebesök till CVA, där man i första hand tittade på yrkesskolans lokaler och tog

del av undervisningsplanen.

Följande elever är antagna:

Torsten Andersson, Läppe
Anders Bjurström, Skinnskatteberg
Lars Olov Broberg, Arboga
Kjell Eriksson, Rönneshytta
Sven Olof Hansson, Wasselhyttan
Per Johansson, Hällbybrunn
Allan Jonsson, Arboga
Bo Karlsson, Örebro
Göran Larsson, Borgviksbruk
Tommy Lindgren, Kungsör
Lars Lindström, Örebro
Hans Sköld, Stora Sundby
Claes Wennerlund, Götlunda
Sören Wester, Arboga
Per Göran Ylvingar, Umeå.

Vi
gratulerar

CVA

60 år

17/10	1962	Nils Thorsson	avd 560
25/11		Artur Wadstedt	850
21/12		Folke Larsson	380

50 år

4/10	1962	Gunnar Bengtsson	vad 850
5/10		Lars Mattsson	542
7/12		Arthur Byström	385

Flygdirektör Nils Thorsson

är född i Eskilstuna. Efter avlagd civilingenjörsexamen vid Kungl. Tekniska Högskolan i Stockholm år 1927 fick han anställning vid Gevärsfaktoriet i Eskilstuna. I flygets tjänst kom han 1934, då han anställdes som vapeningenjör i Flygstyrelsen och placerades i Malmslätt. Den 1 jan. 1946 kom Thorsson till CVA och tjänstgör här som chef för vapensektionen.

Förman Artur Wadstedt

är infödd arbogabo. Han anställdes som vaktman vid CVA redan i oktober 1944. I drygt åtta år arbetade han tidigare hos murarmästare Gustaf Johansson, Arboga.

Verkmästare Folke Larsson . . . . .

är född i Valbo församling, Gävleborgs län. Åren 1934—1942 arbetade han vid AB Armanbo Kalkbruk, Armanbo, men flyttade sedan till Arboga. Han började på byggnadsgruppen vid CVA i juli 1945.

Vaktman Gunnar Bengtsson . . . . .

är född i Sexdrega församling, Älvsborgs län. Han kom till CVA i oktober 1955. Tidigare har han arbetat på olika lantgårdar bl. a. i Kungsör och Götlunda.

Avsynare Lars Mattsson . . . . .

är CVA-are sedan den 1 nov. 1944. Under tio år arbetade han dessförinnan vid AB Elektrolux i Motala. Mattsson är född i Älvestads församling i Östergötland.

Driftelektriker Arthur Byström . . . . .

började sin anställning vid CVA den 4 februari 1946. Han kom då närmast från Gottne Yttersels El AB, Gotte där han arbetat i över sju år. Byström är bördig från Mo församling i Västerorrlands län.

60 år

5/12 1962 Sven Lindberg 412
29/12 Erik Granath 412
Förrädsarbetare Erik Granath är född i Köping. Han var anställd vid Albin Rapps Konfektionsfabrik i Arboga i c:a 19 år innan han anställdes vid UHF i maj 1961. Tidigare hade han varit samanställd vid Flottan.

Förrädsarbetare Sven Lindberg är fortfarande sin födelsestad Arboga trogen. Han anställdes vid UHF den 1 juni 1949 efter c:a 12 års anställning vid AIA.

Hjärtligt tack!

för all vänlig uppvaktning på min 50-årsdag.

Nils Eriksson avd 380

till chefer och arbetskamrater för blommor och den fina minnesgåva jag fick mottaga, då jag slutade min anställning vid CVA.

Karin Eriksson

för den gåva jag fått mottaga med anledning av min sista arbetsdag vid CVA.

Birgitta Björklund

för den vackra avskedsgåvan jag fick mottaga, då jag slutade min tjänst vid CVA den 31 aug.

Gunilla Ahlgren

till chefer och kamrater vid UHF, FCTF, avd 107 samt kamrater vid DC för den storslagna gåvan, penningsumma och blomsterhyllning jag mottog vid min pensionsavgång den 31/7 1962. Samtidigt får jag tacka UHF och FCTF, avd. 107, för vänlig hägkomst på min 65-årsdag den 15/7.

Harry Peterson, UHF, avd 431

för den utomordentligt storslagna gåvan i pengar-blommor och alla bevis jag fått mottaga från eder alla vid UHF på gott kamratskap vid min avgång den 29/6 1962.

*J. Oskar Eriksson
"Anners på Bräcken"*

för den storslagna uppvaktningen på min 60-årsdag.

Gerhard Larsson

för minnesgåva och blommor, som jag fick mottaga i samband med att jag slutade min tjänst vid CVA.

Nils Andersson

För all uppvaktning på min 50-årsdag, ett hjärtligt tack.

Erik Persson

för all hyllning och alla bevis på vänskap, som i så rikt mått kom mig till del på min 60-årsdag.

*Bertil Johansson.
UHF.*

Ny på sjukan

*Syster Gerd
Löfgren.*

Vi hälsar välkomna till CVA

Klas-Göran Alvin, hjälpmontör	279
Gösta Andersson, hjälpmontör	280
Sture Andersson, ingenjör	550
Ingemar Andreasson, ingenjör	521
Bengt Ankerfeldt, telemontör	280
Bengt Aretoft, hjälpmontör	280
Lennart Axner, verktygsslipare	100
Ulf Backlund, hjälpmontör	250
Berndt Beigrund, verkstadsförman	280
Bengt Bengtsson, svarvare	100
Kurt Bengtsson, tjänsteman	521
Lennart Berglund, hjälpmontör	274
Jan Borglund, ingenjör	521
Rolf Brors, hjälpmontör	280
Bengt Bäckström, hjälpmontör	272
Jan Olov Bölenius, hjälpmontör	280
Hans-Olof Danielsson, ingenjör	550
Bengt Daunfeldt, hjälpmontör	274
Birgitta Einarsson, skrivbiträde	951
Bert Eivik, ingenjör	511
Jerry Eliasson, brandman	840
Gurli Engstrand, kanslibiträde	951
Bengt Enkvist, hjälpmontör	273
Lennart Eriksson, hjälpmontör	250
Ove Eriksson, hjälpmontör	273
Ove Eriksson, ingenjör	550
Sten Flodkvist, ingenjör	511
Nils-Erik Forsberg, ingenjör	550
Jan Frånlund, ingenjör	511
Eva Gustavsson, skrivbiträde	370
Lars Gustafsson, hjälpmontör	250
Margareta Gustavsson, skrivbiträde	959
Kurt Haglund, skrivbiträde	270
Magnus Hansson, ingenjör	521
Lennart Hemlin, hjälpmontör	280
Anita Holknekt, skrivbiträde	951
Martha Holmstedt, biträde	360
Frank-Åke Holst, ingenjör	280
Gunnar Hägg, hjälpmontör	280
Lars Ilstam, ingenjör	521
Lars Jacobsson, ingenjör	550
Lars Jansson, hjälpmontör	250
Nils Jansson, verkstadsförman	280
Rolf Jansson, hjälpmontör	278
Sören Jansson, hjälpmontör	491
Leif Johansson, hjälpmontör	250
Sven Järhem, tjänsteman	273
Evy Karlsson, skrivbiträde	970
Stig Kristiansson, ingenjör	511
Berit Kühne, skrivbiträde	280
Gunnar Landén, hjälpmontör	272
Christina Larsson, biträde	360

Kurt Larsson, telemontör	280
Jan-Åke Lindholm, tjänsteman	552
Helena Lundgren, biträde	370
Kurt Lundsten, hjälpmontör	250
Margareta Lönnberg, skrivbiträde	511
Christina Malmehed, skrivbiträde	953
Bengt Mattsson, hjälpmontör	272
Rolf Mjörnerud, skrivbiträde	630
Seth Neldin, ingenjör	550
Benny Nilsson, hjälpmontör	250
Gunnar Nilsson, telemontör	280
Ture Nilsson, grov- och diversearb.	380
Kjell Nordin, hjälpmontör	273
Peder Nordkvist, ingenjör	521
Bo Olander, ingenjör	511
Roland Olsson, ingenjör	521
Sven Ohlsson, ingenjör	480
Inger Persson, skrivbiträde	780
Elving Pettersson, hjälpmontör	274
Ulf Pettersson, instrumentmakare	250
Anders Rosén, hjälpmontör	278
Lennart Rydeman, ingenjör	511
Weiner Simonsson, hjälpmontör	278
Lars-Olof Sjögren, hjälpmontör	280
Bengt Staaf, hjälpmontör	280
Per-Olof Stenlander, verkstadsförm.	280
Bruno Stjernfeldt, hjälpmontör	273
Anne-Margrethe Strüssmann, bitr.	951
Henry Sundberg, hjälpmontör	274
Kenneth Svensén, hjälpmontör	279
Torsten Söderberg, ingenjör	270
Gull-Britt Wallenberg, skrivbiträde	956
Axel Westermark, hjälpmontör	278
Jan-Olov Widgren, hjälpmontör	278
Bror Ahl, truckförare	995
Yngve Åkerblad, hjälpmontör	280
Björn Asell, tekniker	611
Fritz Öhrbom, avsynare	493

Vi hälsar välkomna till UHF:

Carl-Erik Ahnblom, byråingenjör	
Kurt Andersson, förrädsarbetare	
Sven-Erik Fanne, förrädsarbetare	
Ann-Marie Fält, förrädsarbetare	
Gustav Gustavsson, förrädsarbetare	
Bernt Larsson, förrädsarbetare	
Wera Lundberg, kanslibiträde	
Harry Löfqvist, förrädsarbetare	
Stig Pettersson, truckförare	
Helmer Scotte, ingenjör	

—//—

Röck i fel rock

John Jonsson, avd 630, skulle åka till Västerås i lördags och köpa en rock. Han ringde en herrekipering. Följande samtal utspann sig.

— Har ni överrockar?
— Menar ni tjänsterockar?
Jonsson blev fundersam. Han har gått i uniform i åtskilliga år.

— Nej, jag menar en rock, som man har till och från jobbet.

— Nej, vi behöver inte köpa några rockar. Ni kanske har ringt fel. Det här är brandkåren.

Västmanland-Skottland tur och retur

Vi var ett 20-tal ABF-are från Västmanland, varav sex från Arboga, som besökte Storbritannien, främst Skottland. Med sparade slantar och inpluggad engelska, surt förvärvat, skulle vi nu skaffa oss kunskaper om främmande land och folk samt intryck och upplevelser att minnas. Vi kom med en viss osäkerhetskänsla, kanske räddhåga, "människorna där är ju så reserverade". Vi möttes av översvallande vänlighet, hjälpsamhet och överseende med språkliga grodor. Språksvårigheterna var överdrivna, ingen av oss gick oförstådd eller oförstående genom vistelsen där. Vi fick valuta för vår sparsamhet och vårt språkplugg, en valuta, som inte kan räknas i pengar, och vi skildes från våra skotska vänner med ett fast beslut att träffas igen.

Till ABF kommer folk från skilda samhällsklasser och olika partitillhörighet. Vårt sällskap var ett bra genomsnitt. Detsamma gäller även Skottlands ABF, våra värdar. Vi var förlagda i en universitetsbyggnad i S:t Andrews, en stad på östkusten med anor från 500-talet. Bebyggelsen i S:t Andrews likasom i en stor del av Skottland består av stenhus, som kommer att bestå lika länge som deras berg. Detta förklarar till en del deras rikedom på minnen från äldsta tider och deras levande traditioner, stenarna, viskar genom århundraderna — liksom deras historia. Ett årtusende av strider rotfäste en okuvlig frihetstradition. Frihetstanken födde jämnlighetstanken. En karg natur fordrade hårt arbete för existensen. Ett hårdat och storslaget släkte, det var arvet de fått, som stod dem bi, när britterna stod ensamma mot det monster av hysteriskt hat och grymhet, som för inte så länge sedan drog härjande över Europa.

Vi låg en vecka i S:t Andrews. Det var föreläsningar på förmiddagen, sightseeing på eftermiddagen och samkväm på kvällen med te, samtal och skotska folksånger, som sjungs mer allmänt och hålles mer levande där än vi är vana vid i Sverige. Flera kurser pågick samtidigt med ett 90-tal deltagare, mest skottar men även engelsmän och så vi svenskar. Det blev rika tillfällen att öva språket, lära känna människorna och knyta vänskapsband.

Vi fick en historisk översikt som utmynnade i en specialbehandling av folksångerna och Robert Burns poesi, vilket är nästan samma sak. Ingenting förkroppsligar Skottland så som R. Burns. Det hela illustrerades med grammofoninspelningar. Vi fick en vision av den skotska folksjälen och satt mycket tysta, ty det var mycket vackert. Sångerna

skall hjälpa oss att minnas. Dr. Strawhorn hette föreläsaren.

Mr. Monaghan från skotska industrin gav en översikt av den ekonomiska situationen av idag, med de gamla industrierna stagnerande eller på tillbakagång, det pris man nu får betala för att man var först och ledande en gång. De nya industrierna behärskas till stor del av utländskt kapital, den egna industrin saknar initiativ till förnyelse. 25.000 personer lämnar landet årligen, arbetslösheten är låg men permanent. De styrande är delvis bundna av regering och riksdag i London och har ej fria händer för åtgärd. Det blev en mörk bild av gamla Skottland.

Men det nya Skottland håller på att ta form. En kommitté lade fram ett digert betänkande på 81 förslag till sänkning. Ett nytt bredare intensivare skolsystem är på gång ungefär som här i Sverige. Vi fick en intressant redogörelse härom av Mr. Landsborough. Nya städer byggs upp från intet. Vi besåg en av dem, Glenrothes i Grevskapet Fife i östra låglandet. Vid infarten möttes vi av hemlandstoner, 2 fabriker, den ena tillhörande Andersson och Son, den andra Beckman och Co. Det finns många beröringspunkter mellan Skottland och Sverige. Staden är byggd i celler, varje enhet består av bostäder, butiker för dagligt behov, skola och serviceindustri. Stora industrier sprids ut på lämpliga avstånd liksom parker. Cellerna ökar i takt med befolkningsökningen och grupperar sig kring ett stadscentrum, där man har allmänna verk, byggnader för kultur och rekreation samt varuhus och kontor. Arkitekturen varierar med hänsyn till konstnärlighet och trivsel. Bostäderna varierar mellan tvåvåningshus för flera familjer, enplanshus och radhus och obligatoriskt utrymme för trädgårdar om än aldrig så små.

Minsta jordbit exploderar i blomprakt och konstrik plantering, typiskt för hela Storbritannien. Stadens läge bestämdes med hänsyn till natur och kommunikationer vid floden Leven och är knutpunkt för förbindelsen med de flesta städer i Skottland. På några få år fick den en befolkning på 13.000 innevånare men är planerad att växa till 30.000—35.000 och befinner sig i stark utveckling. Här såg vi en livskraftig cellbildning, som skall bidra till förnyelse och hejda den årliga åderlätningen.

Så kom sista dagen med kursavslutning. Då skulle varje kurs lämna rapport över vad den lärt. Vi fick en god uppfattning om WEO:s (skotska ABF:s) verksamhet. Skottarna rapporte-

Cykelklubb med ädla syften

Det var på den tiden då det nitades på Hallen. Där fanns Birger Westberg, Charles Fernsten och Nils Winberg. Bland andra. Bland de senare såg man Stig Lindgren och Magnus Schutz. Dessa båda hade skaffat sig bil och så blev det bara bilsnack. Som motvikt mot detta något tjugiga om bilar bildade de tre första en cykelklubb. Medlemmarna snackade cykel, så snart ordet bil nämndes. Man diskuterade vilken olja som var lämpligast för cykelkedjan och andra vitala cykelproblem. Det fanns också stadgar och teckningslista. Bergtrollet har snappat upp den och så här såg den ut.

Stadgar

CVA Cykelklubb
Postgiro 90 19 50

"Ett sundare folk, bättre cyklar, färre bilar, högre bilskatt, vägarna åt cyklisterna, bilarna åt skrothandlarna. Fram för velocipedåkning!"

§ 1

Klubbens ändamål är på lämpligaste sätt i samråd med Cykelfrämjandet och Cykelhandlarnas riksförbund sträva för cykelbrukets fortsatta framgång. Klubbmedlemmar skola så långt möjligt stödja anslutna firmor och intressenter.

§ 2

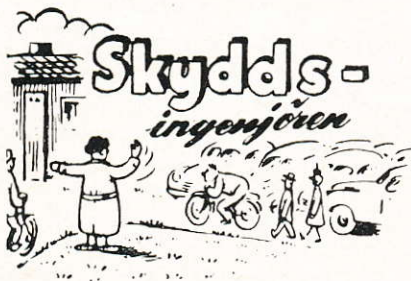
Medlem kan varje person, som icke är ägare till mer än sammanlagt 125 cc, bliva om han på föreningens postgiro-konto insätter Kr 0,75, varav 1/3 tillfaller Cykelfrämjandet, 1/3 utlottas till mindre bemedlade cykelägare samt återstående 1/3 tillfaller styrelsen. Medlemmar erhålla sällskapets emblem (CCK i guld på blå botten). För 10 års prickfri cykling erhålles emblemet helt i silver och guldriddare av CCK blir den som kan uppvisa 25 års prick- och punkteringsfri cykling.

rade från kurserna psykologi, arkeologi, litteratur, fackföreningskunskap, sång, teater, balett, de tre sistnämnda i form av tillämpningsövningar. Vilka förmågor, vilket program av amatörer! Det var oförlömligt. Man kände sig liten.

Hur skulle vi kunna tala om vad vi lärt och fått. Att föreläsarna och våra skotska vänner gemensamt gett oss en mästerligt koncentrerad men levande bild av landet och folket, det är den yttre sanningen, bara den värd ett ödmjukt tack. Vad deras frihetstradition betytt för världens frihet det är en del av den inre sanningen. En annan del är den att vi kom som turister, men kände oss som pilgrimer.

"Jerk"

Parkerings-suckar

Det ringer på 170 och en röst i andra ändan säger: "Jag undrar om man inte borde ändra på parkeringssystemet en del, så man slipper denna olidliga trängsel när vi ska hem. Jag har ett förslag etc..." och så följer en beskrivning på hur man borde ordna det. Positivt, genom att komma med förslag och säkerligen inget att helt lägga åt sidan. Nästa gång kan det låta så här "Jag blev påkörd igår när jag åkte på parkeringen, det är inte klokt hur dom kör. Dom bara ska fram o. s. v., med en massa förklaringar och utgjutelser. På frågor om skadornas storlek och vad den andra inblandade säger kan man få en starkt färgad beskrivning på vad som skett och hur felfritt "den påkörde" har uppträtt. Talar man sedan med den andra parten i dramat kanske man finner en lugn och sansad människa, som villigt erkänner att han liksom alla övriga önskar komma hem och givetvis gör ansatser att någon gång under eftermiddagen komma in i den av alla så åtrådda tvåfiliga utfarten. Däremot förstår han kanske inte hur han med skadan på sidan av bilen har kunnat "köra på" den andra, som har sin skada under ena strålkastaren. "Ja, vem vet" för att citera Martin Ljung.

Som väl är ingår det inte i skyddsins arbetsuppgifter att vara varken åklagare eller försvarsadvokat så att om parterna i lindriga s. k. parkeringsrockor inte kan enas så finns bara polisen att vända sig till. Det kan ju vara bra att minnas.

Dessa exempel äro endast några axplock ur den stora mängd av spörsmål som ständigt matas in i CVA skyddstjänst.

Många frågar säkert vad som görs

§ 3

Klubben skall även sanera de osunda affärsprinciper som tidigare funnits inom cykelbranchen. Av CCK rekommenderade firmor bör understödjas.

§ 4

Medlem som inköper bil eller tyngre mc uteslutes automatiskt.

§ 5

Överskott i kassan tillfaller styrelsen.

§ 6

Bilägare skall så långt som möjligt bortdrivas från vägarna och motarbetas i alla situationer.

för att råda bot mot dessa odrägliga förhållanden. Låt mej då ställa en motfråga, (lärt mig av de politiska debatterna i radio och TV). Vilka odrägliga förhållanden? Kan det möjligen vara killen med röda SAAB:en som till alla pris ska nå den lucka som han tror sig skönja 50 met. bort? Kan de vara dom som åker slalom genom luckorna i framförvarande bilrader för att tillsammans med många andra bilda tratt i utfartsöppningen där ändå bara två i bredd kan passera. Eller kanske det är han som vid infarten på morgonen måste göra fyrhjulssladd i gruset för att skapa ännu större vattenpölar åt dom som kommer efter.

Som synes finns det många små frågor som sammanlagda bildar ett stort frågekomplex och som utan tvivel bidrar till det missnöje som ständigt kommer till uttryck när biltrafiken till och från arbetet kommer på tal.

Man vet inom ledningen för CVA att parkeringsplatsen börjar bli för liten och åtgärder att utöka densamma är också igång. Men detta enbart löser inte frågan om bättre trivsel när alla ska hem. Det är enkel matematik att räkna ut att om varje bil hade egen utfart från parkeringen så kommer ändå i fortsättningen endast en och en att släppas ut på E3 i vardera riktningen. Var är det i så fall bäst att trängas, om nu detta är ett villkor för många.

Är det inte i stället så att den största vantrivseln skapar vi själva genom den förvandling många av oss genomgår så fort vi satt oss bakom bilratten. Eller hur ska man annars förklara varför en människa kan vara hur trevlig, hänsynsfull och omdömesgill som helst bland kamraterna på arbetsplatsen för att plötsligt, när han med sin bil nått utfarten på parkeringen har anlagt en attityd med stela, rakt fram stirrande ögon, noga vaktande på att avståndet till framförvarande inte ökar så mycket så någon kompis från sidan kan slinka in. Ingen vore gladare än jag om dessa påståenden voro fel. Men tyvärr är det nog inte så. Vi, som har för vana att parkera på norra delen av parkeringen kan nog med en lätt travestering av en gammal Edvard Persson-visa instämma med "Vi har suttit på sidan i halva vårt liv och sett massor av bilar som går". Nu är det dessbättre inte så hoppöst som det låter. Det finns nämligen många CVA-are som har blick även för de som är på sidan. Efter så där en 12 à 15 bilar kommer plötsligt han i många fall även en hon, som med ett leende och en vänlig vink låter oss från höger slinka före i raden. Det låter kanske något sentimentalt men faktiskt är det så att en liten vänlighet som

...vuxna e snälla bara man inte retar dom...

Forts. från sidan 17.

maren. Naturligtvis besöktes också spaniens folknöje nr 1: Tjurfäktning. Självt blev jag väldigt fascinerad av detta skådespel, och i stället för att tycka synd om tjuren som mina svenska medresenärer gjorde, var jag helt betagen och hejade vilt på toreadoren. Och jag skötte mig väldigt bra, och lyckades ropa Ole! samtidigt med spanjorerna.

Benidorms tjurfäktningsarena var tämligen nybyggd och inte alls i den gamla stilen, som man tänkt sig. Denna arena hade påbörjats för 3 år sedan, men var ännu inte helt färdig. Och frågade man när den skulle bli färdig, blev svaret Manjana. I morgon. Och så hade det sagts i tre år. Typiskt för de spanska arbetarna, som faktiskt inte hade bråttom.

Men vardagen och Sverige nalkades alltmer och snart var vi åter på väg hem till Arboga med regn och blåst.

Resan samlade många verkligt goda vänner och vi hade en underbar och kul semester trots att vi var i Francos så mycket omdiskuterade land.

här antytts gör att man fortfarande behåller sin tro på människan.

Låt inte bilen bestämma över oss, låt hellre vi själva bestämma över bilen. Kan vi sen syna oss själva lite grann i sömmarna så kanske vi så småningom kommer underfund med grundorsaken till det missnöje, som så många gör sig till tolk för.

Att det finns ytterligare exempel på både hur man parkerar och hur man i övrigt betar sig förstår nog de

Sune Ljung:

HÄNT PÅ UHF

Huvudparten av Bergtrollets läsare dväljes ju inom CVA:s område och vet nog ganska litet om vad sig tilldragit haver hos närmaste granne, Kungl. Flygförvaltningens förrådsbyrå, i dagligt tal UHF. För att även CVA:arna skall få veta litet om tilldragelserna i andra sidan berget har Bergtrollets kunskapsare kunnat utröna bl .a. nedanstående:

Att efter den vällyckade UHF-festen den 17 mars, så har den utschasade festkommittén tagit en välbehövlig vila, och vill *absolut* inte höra talas om någon mera fest. — Men så har det varit alla år... Frampå höstkanten så börjar väl inspirationen komma igen, eller hur Bror, Carl-Hugo och Olle?

Att de nyuppförda kontorsbarackerna har tagits i bruk av det hårt bullerprövade folket från Zakrisberg, och Saul et consortes har nu fått öronen i normalt hörselläge igen, men väntar nu bara på att Hedlund skall greja ventilationen, för frisk luft finns i massor utanför baracken...

Att CVA fått en ny blomma, i och med att "Rosa" från 411 blivit införlivad med stall "Arbetsstudiedetalj". Ack ja!

Att "Pompe" och "Hula" har blivit avsynare.

Att "Bräck-Anders" blivit pensionär vid UHF, men struntade i det, och började jobba på CVA istället, så nu kan fiskarna i Arbogaån känna sig lugna ett tag framåt.

Att "Ljungen" fått blomma ensam hela sommaren på 411, beroende på ovan nämnda "Rosas" övergång till CVA.

Att Emil Norrström har krossat

flesta men för att inte ta mer utrymme i anspråk för redaktören kan det vara på sin plats att vi till slut förenar oss kring de tre orden:

ANSVAR OMDÖME HÄNSYN
Lhl.

— // —

Stor honnör

Radio med lagkapten Lennart Andersson i spetsen är värda en eloge för sin förnämliga prestation att klara såväl serien som cupen i Arboga korp-mästerskap i fotboll.

— // —

— Pengar gör ingen lycklig.

— Nej, men man kan vara olycklig på ett behagligt sätt.

Nordsjön i sällskap med en mycket känd konstnär och målare och därvid landat och gjort strandhugg i England och Skottland.

Att "Hula" och "Bryggar-Olle" haft gemensamma affärer i pälsvarubranschen, erkännerligen då på minksidan.

Att Willy Pettersson blivit ormbiten i ena näven, och därför blivit tjock åtminstone på ena armen...

Att Sixten Hjert och Elsa-Maja har slagit sina påsar ihop och blivit LME:are f. v. b. till Venezuela.

Att UHF:arna fortfarande har bekymmer för DC, och att Seth Norén och Malmehed går i skytteltrafik UHF-DC.

Att frdm. Magnusson fått nya, rel. stora utrymmen att logera sina motor-detaler på.

Att därför svetsare *många* veckor fyllt UHF:arnas näsor med svetsrök och deras öron med mycket skrammel och bultande.

Att arbetsbeläggningen stadigt ökar, glädjande nog.

Att UHF blivit av med sina rara telflickor till CVA.

Att någon bov stulit Sune Staffanssons moped.

Att UHF:s kvinnsida blivit ytterligare uppiffad genom nytillskott från bl. a. Kungsör o. Gävle, Mona, Margareta m. fl.

Att Petersson med ett t avgått med pension och lämnat expens åt sitt ovissa öde.

Att Allan Genberger efter lång och trogen tjänst fått en stat som verkstadsförmän, och nu går 411 och väntar på den stora "skivan" vid den nya stugan ute vid Hällarna.

Att Hillestrands jordgubbar slog fel...

Att det strävsamma paret Calle o. Rut alltjämt vinner på "nypet".

Att Oscar Söderström som i vintras opererade ett knä, blev så pigg att han på semestern for ner till Italien för att avnjuta åsynen av signoritorna samt avsmaka den omsjungna italienska druvan (saften).

Att K. A. Nöjd efter en lång och besvärlig sjukdom åter är i selen och hälsas hjärtligt tillbaka!

Att Gunilla Strindler i konkurrens med vackra flickor från hela landet, av Vecko-Revy blev uttagen bland de tio snyggaste brudarna i landet och fick resa till finalen i Sthlm och tävla om en skarp sportbil. Tyvärr vann inte Gunilla, men hon kommer igen!

Att assistenten, bitr-ki Stig Liljeqvist slutat vid UHF till mångas (hjär-

te) sorg och blivit CVM:are.

Att flickorna på 411 därför stod som inbjudare till en subskriberad "historia" på Stadskällaren där den bussige Stig varmt avtackades av sina kompisar samt erhöll en minnesgåva från all personal på 411.

Att vid flygvapnets 50-årsjubileum på Malmen, UHF:arna representerades av bl .a. frddir. E. Nyberg, 1:ste bing. Eskil Östlund, förv. Axel Nilsson, medlemmar av företagsnämnden m. fl.

Att det vid detta tillfälle var normalt sommarväder m/62 med mycket regn och rusk, men trots detta var jubileét mycket imponerande och givande.

Att UHF:s företagsnämnd besökt CVA och besett den stora imponerande anläggning som denna verkstad är. Nämnden fick uttömmande informationer om CVA, beledsagade med ljusbilder av chefen fl. dir. Högfeldt, öing. Lars-Harry Larsson, ö. ing. Åkerblom, intend. André, samt under ciceronskap av ovanstående herrar göra en mycket givande och intressant rundvandring bland anläggningarna såväl över som under jord. Ävenså serverade chef Högfeldt egenhändigt UHF:arna ett mycket gott kaffe...

Att så gott som alla UHF:are har skärmbildats i Medicinalstyrelsens stora buss som var uppställd vid CVA brandstation.

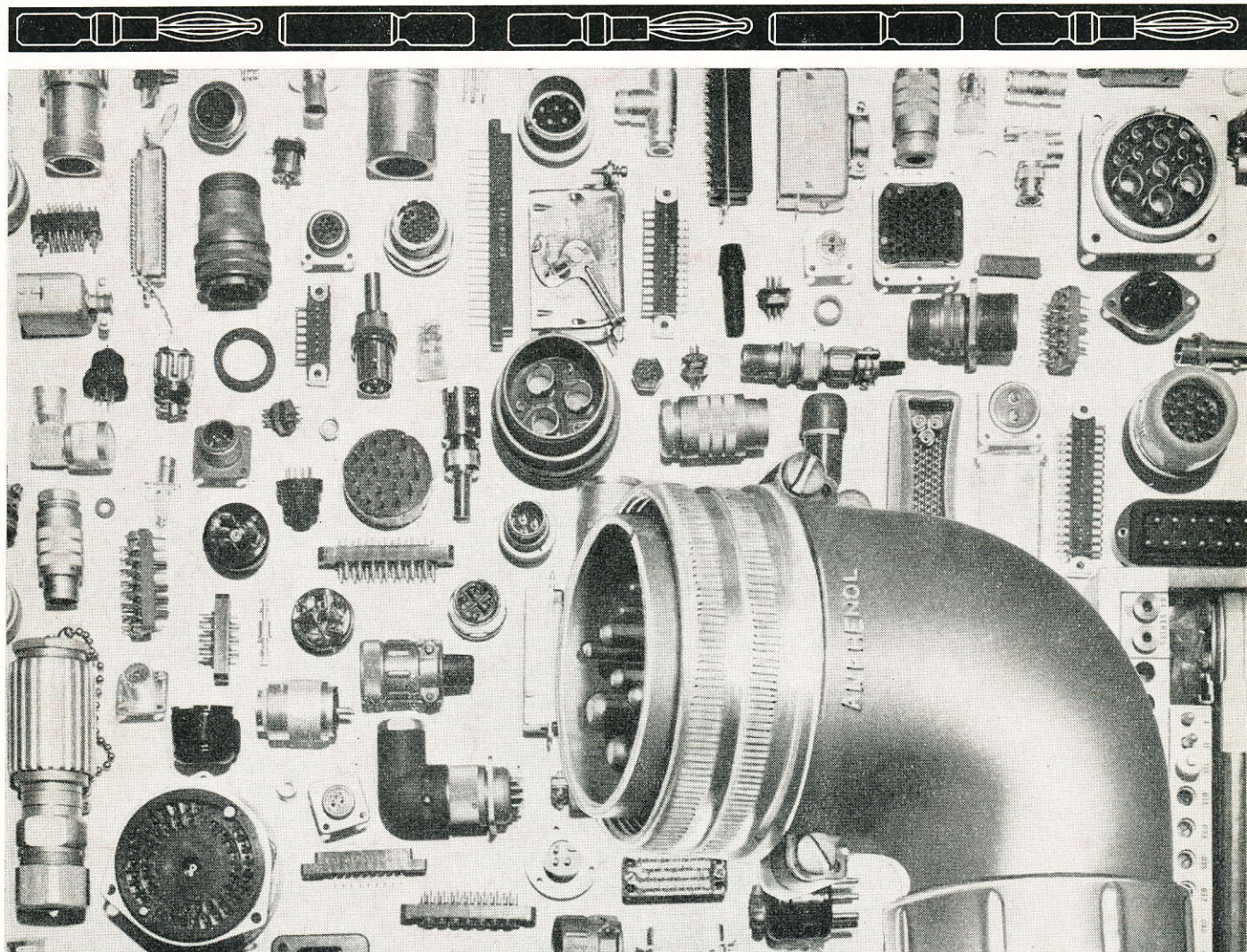
Att företagsnämnden också besökt CVV, Hässlöverkstaden, o. F 1. Till på köpet i strålände solsken. Här gällde även som vid CVA-besöket att det hela var mycket givande. Chefen vid CVV, Malmberg, öing. Rylander, ing. Könberg m. fl. introducerade CVV och arbetssättet därstädes, utmärkta ciceroner vägledde UHF:arna genom verkstäder och kontor och den vackra naturen vid CVV, och efter den marschen smakade lunchen på tjänstemannamässen utmärkt.

Vid Hässlö hälsades gruppen av t. f. verkstadschef Forsgren och fick vid genomgången av verkstäderna tillfälle se var en hel del reservdelar från UHF sattes in i rätt sammanhang.

Vid F 1 hälsades välkommen av fljch. överste Nordström, och även här fick nämndledamöterna se mycket nytt och intressant under ledning av sakkunniga guider. Frddir. Nyberg framförde vid samtliga ställen deltagarnas tack för vad dessa fått se och uppleva.

Att nu samtliga ledamöter i nämnden genom Bergtrollet vill tacka UHF:s ledning med frddir. Nyberg i spetsen, och uttrycker den förhoppningen att de nu inledda studiebesöken skall bli årligen återkommande och att nämnden därvid beredes tillfälle att bese fler grenar av flygvapnets och försvarets verksamhet i övrigt.

AMPHENOL

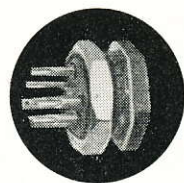
AMPHENOL TILLVERKAR

CA **30.000**

OLIKA KONTAKTER

OCH NÄRMARE **200** OLIKA

KOAXIALKABLAR

Hur speciella behov Ni än har finns det en Amphenol-produkt som passar eller som kan modifieras.

JOHAN LAGERCRANTZ

VÄRTAVÄGEN 57 — STOCKHOLM No TEL. 63 07 90